

ആശാകുല

(ഗാഥ)

ഇ. ഓ. ജി. ഷി. നീ. നീ. നീ.

മുക്കോത്തു കുമാരൻ

വരിഭാഷ ചെയ്തത്

—:0:—

Printed at the
MANGALODAYAM PRESS, BRANCH,
CALICUT.

(Copy right reserved.)

1927

വില 6-8.

അവതാരിക

മനോഹരനായ ഒരു ഗദ്യകാരന്റെയും മനോഹരനായ ഒരു സഹൃദയന്റെയും ചിലയിൽ ഓഷാഭിമാന കളായ കേരളീയരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ വളരെക്കാലം മുൻപു തന്നെ ശാസ്താപ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സരസ്വതീദാസനാണ് എന്റെ പ്രാണസ്നേഹികൻ. ശ്രീമാൻ മുകുന്ദൻ കുമാരൻ. അദ്ദേഹത്തെ ഒരു കവിയാർച്ച എന്തെപ്പോലെയുള്ള ചിലക്കെല്ലാം പണ്ടു പണ്ടു പരിചയമുണ്ടെങ്കിലും ആ പദ്ധതിയിൽ അദ്ദേഹം ഈയിടെയ്ക്കൊന്നും സഞ്ചരിക്കാറുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'ആശാകുല' എന്നൊരു ഖണ്ഡകാവ്യത്തെ ഒരു അകാലകസുമമെന്നു പറയുകയാണെങ്കിൽ അത് അദ്ദേഹം ചിതമായിരിക്കുകയില്ലല്ലോ. 'ആശാകുല' കീററ് സ എന്ന സുപ്രസിദ്ധനായ ആങ്ഗലേയ മഹാകവിയുടെ ഇസബെല്ല എന്ന കൃതിയുടെ ഭരണകരണമാകുന്നു. കീററ്സിന്റെ ഹൃദയദ്രവീകരണചണമായ മൂലകൃതിയാക്കി കരയാത്തവർ ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ അറിയാവുന്നവരിൽ ആരുമില്ല. പരിപാവനമായ പ്രണയത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം കരതലാമലകം പോലെ നമുക്കു കാണിച്ചു തരുവാൻ ഇതിലധികം പര്യാപ്തമായ ഒരു ലഘു കൃതി ലോകത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്ന് പറഞ്ഞാൽ കൂടിയും അത് ഭരതിശയോക്തിയാകുന്നതല്ല. അത്തത്തിലു

കുന്ദ കീറംസിന്റെ കവിധർമ്മ മമ്മജ്ഞത. ശ്രീമാൻ
മുക്കുന്തു കുമാരൻ 'ഇസബെല്ല'യെ പല പ്രകാരത്തി
ൽ പല പ്രാവശ്യം നിരന്തരമായി അനുസന്ധാനം ചെയ്
്തതിനു മേലായിരിക്കണം 'ആശാകുല'യുടെ നിർമ്മിതി
ക്കുളുമ്പിച്ചതെന്ന് അനുമാനിക്കുവാൻ പല ന്യായങ്ങൾ
കണ്ടുവരുന്നു; അത്രമാത്രം മൂലകൃതിയുടെ അത്യുച്ഛവും
അതിരമണീയവുമായ ഒരു പ്രതിബിംബമായിട്ടുണ്ട് എ
ന്റെ സ്നേഹിതന്റെ ഭാഷാസൗഖ്യം. 'ആശാകുല'യെ
പോലെയുള്ള നായികമാർ ഭൂമിയെ സ്വർഗ്ഗമാക്കുന്നു. ആ
പതിഭേദതയുടെ ചരിതത്തെ അരനിമിഷമെങ്കിലും അ
നുസ്മരിക്കാമെങ്കിൽ എന്റെ സ്നേഹിതൻ പറയുന്നതുപോ
ലെ ആദിത്യൻ ആത്യുച്ഛങ്ങളായ കിരണങ്ങൾ ഭൂമിയി
ലേക്കയയ്ക്കുകയും പന്നഗങ്ങൾ പിഷം വമിക്കുകയും ഹിം
സ്രമൃഗങ്ങൾ ജീവപ്രാണികളെ ഖാദനം ചെയ്യുകയും
ചെയ്യുന്നതല്ല. പാപജടിലവും താപഭൂയിഷ്ടവുമായ ഒരു
ലോകത്തിൽ ദൈവികമായുള്ളത് പ്രേമം ഒന്നു മാത്രമാ
ണ്; ആ പ്രേമമാകുന്ന പാലാഴിയുടെ സ്പർശികധവളങ്ങ
ളായ തിരമാലകളിൽ വായനക്കാരെ നിമജ്ജനനാക്കു
ന്നുള്ളത് പുരോഗമനം ചെയ്തിച്ച നിരതിശയമായ നി
വാണപദത്തെ പ്രാപിപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതാകുന്നു. ഒരു
ഗ്രന്ഥത്തിൽ പരമകൗതൂഹലമായ ആത്മഗതയെ മ
ഹാകവി ചെയ്യുന്ന അതുഭൂതകർമ്മം. 'ഇസബെല്ല'യിലെ
പല ഭാഗങ്ങളും കവിവാക്യങ്ങൾക്കു പോലും ഗോചരങ്ങ
ളല്ല; വിഭാവാനഭാവവ്യഭിചാരികളുടെ നിരന്തരരോമ

ഫത്തിൽ നിന്നു മാത്രമെ സഹൃദയന് അവയുടെ
 സ്വാരസ്യം മുഴുവൻ അനുഭൂതമാകുകയുള്ളൂ. അങ്ങനെയു
 ള്ള ഒരു ഉത്തമകാവ്യത്തെ മൂലത്തിൽനിന്നു യാതൊരു
 രസാപകർഷവും വരുത്താതെയും ഏതാനും ചില ഘട്ട
 ങ്ങളിൽ തിരിയിൽ നിന്നു കൊള്ളുത്തിയ പന്തം പോലെ
 മൂലത്തെക്കാൾ പോലും തന്മയത്വത്തോടു കൂടിയും ഭാ
 ഷയിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന എന്റെ സ്നേഹിത
 ന്റെ കവനകലാകൗശലത്തെ ഞാൻ ഹൃദയം തുറന്ന്
 അഭിനന്ദിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 'ആടുകടിച്ച ചെടിപോലവ
 ളിതം വാടിവരുന്നിതു നാളിൽനാളിൽ' മുതലായ ചില
 ഭാഗങ്ങൾ പുളകൊൽഗമകാരികളായി പരിണമിച്ചിട്ടു
 ണ്ടെന്നുകൂടിയും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതാണ്. ആകെ കൂടി
 'ആശാകുല'യ്ക്ക് മലയാളത്തിലെ ആധുനികഗാഥാ കാവ്യ
 ങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അഭിലഷണീയമായ ഒരു സ്ഥാനത്തി
 ന് അവകാശമുണ്ടെന്നുള്ളതിന് സംശയമില്ല. ശ്രീമാ
 ൻ കുമാരൻ ഇനിയും അനേകം കാവ്യങ്ങൾ എഴുതി ഭാ
 ഷാഭേവിയിലെ അച്ചിക്ഷവാനിടവരട്ടെ എന്നുള്ള പ്രാർത്ഥ
 നയോടു കൂടി ഞാൻ അവതാരിക ഇവിടെ അവസാനി
 പ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കന്യാകുമാരി, }
 22-9-'02 }

ഉള്ളൂർ എസ്. വരദമശ്വരയ്യർ.

മവവര.

ജോൺ കീററ്സ് (John Keats) എന്ന പ്രസിദ്ധ ആംഗ്ലേയകവി ഉണ്ടാക്കിയ ഇസബെല്ല (Isabella or the pot of Basil) എന്ന കാവ്യത്തിന്റെ ഒരു സ്വതന്ത്ര പരിഭാഷയാണിത്. മൂലഗ്രന്ഥകർത്താവായ,

ജോൺ കീററ്സ്

ഒരു നിർഭാഗ്യക്കുറിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ലണ്ടൻ പട്ടണത്തിൽ 1795 ഒക്ടോബർമാസം 29-ാംനാളിൽ ജനിച്ചു; തന്റെ ഇരുപത്തൊന്നാം വയസ്സിൽ ക്ഷയരോഗത്താൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

തന്റെ അച്ഛൻ മരിക്കുമ്പോൾ ജോണിന്റേ വയസ്സ് മാത്രമേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷം തന്റെ സഹോദരനോടു കൂടി ഒരു സ്കൂളിൽ ചേർന്നു പഠിച്ചു. നാലു കൊല്ലമേ അവിടെ പഠിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ആ വിദ്യാലയത്തിൽ വെച്ചു ജോണിനു ലഭിച്ച വലിയൊരു ഭാഗ്യം യോഗ്യനായ ഒരു സ്നേഹിതനെ സമ്പാദിച്ചുവെന്നുള്ളതായിരുന്നു. തന്റെ ഗുരുനാഥന്റെ പുത്രനായിരുന്ന ചാൾസ് കൌഡൻ ക്ലാർക്ക് (Charles Cowden Clarke) എന്ന ഈ ആത്മസ്നേഹിതനായിരുന്നു, കാവ്യരചനയിൽ ജോണിനു സ്വതഃസിദ്ധമായി ഉണ്ടായിരുന്ന വാസനയെ ആദ്യം തട്ടിയുണർത്തിയത്.

സ്കൂൾ വിട്ടശേഷം അദ്ദേഹം ഒരു വൈദ്യന്റെ കീഴിൽ ചികിത്സ പരിശീലിച്ചു തുടങ്ങി. ഒരു വൈദ്യനായിത്തീരുന്നതിൽ നമ്മുടെ ചരിത്രനായകനു വലിയ അനിഷ്ടമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു ഉള്ളു; എന്നിരുന്നാലും അദ്ദേഹം വൈദ്യശാസ്ത്രം വളരെ ഉത്സാഹിച്ചു പഠിക്കുകയും അതിൽ സാമാന്യം വിദഗ്ദ്ധത പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷെ തന്റെ സ്വതഃസിദ്ധമായ വാസന, സാഹിത്യപരിശീലനത്തിലാണെന്നു ബോധ്യമായിരുന്നതിനാൽ, തന്റെ ഉത്സാഹം അധികവും ആ വഴിയിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. അങ്ങിനെയാണു വൈദ്യപരീക്ഷ ജയിച്ചു യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു വൈദ്യന്റെ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചുവെങ്കിലും ഉടനെ അതിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു ലണ്ടൻ നഗരത്തിൽ പോയി പാഠ്യപഠിക്കുകയും അവിടെവെച്ചു തന്റെ പഴയ സ്നേഹിതനെ വീണ്ടും കണ്ടുമുട്ടി; രണ്ടു പേരും കൂടി പല സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളും, വിശേഷിച്ചു പദ്യകാവ്യങ്ങളും വായിച്ചു സമയം പോക്കി.

കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഈ യുവാവ്, ലീ ഹണ്ട് (Leigh Hunt) എന്ന ഒരു കവിയുമായി സ്നേഹമാകുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രോത്സാഹനത്താൽ കാവ്യനിർമ്മാണത്തിൽ ഉദ്യമിക്കുകയും ചെയ്തു.

കീററ്സിന്റെ കാവ്യങ്ങളിൽ ചില ദോഷഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവയെ പരിഹരിപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തിന്ന് ഇടപുരാതിരുന്നതിന്നു ജനങ്ങൾ ഹർഷിതനായിരുന്നു കുറേ പറഞ്ഞിരുന്നത്. അതിന്റെ അ

തമം, ഫൺട് തന്റെ സ്നേഹിതന്റെ കാവ്യങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ദോഷങ്ങളെ അപ്പപ്പോൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാതെ അവയെ കൊണ്ടാടുകയും അങ്ങിനെ അദ്ദേഹത്തെ കാവ്യരചനയ്ക്കു പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതായെന്നാണ്. അത്, എങ്ങിനെയായിരുന്നുവെന്നും കീററ്സിനെ ലോകത്തിൽ ഒരു കവിയായി ഗുണിപ്പാൻ ഇടവരുത്തിയതു ഫൺടിന്റെ സ്നേഹപുരസ്സരമായ പ്രോത്സാഹനമാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല.

1818-ൽ കീററ്സ് “എൻഡമിയോൺ” എന്ന കാവ്യം ഉണ്ടാക്കി പരസ്യം ചെയ്തു. അതിന്നു ചില കുറവു ഉണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതിലെ വിശിഷ്ടഗുണഭാഗങ്ങളെ കരുതിക്കൂട്ടി കേളിച്ചം ചെയ്തു കൊണ്ടു നിദ്രയന്മാരായ ചില വിദ്വാന്മാർ ആ കാവ്യത്തെ വണ്ഡിച്ചു വിമർശിച്ചു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ അന്നും ഇന്നും ജാതിവഴക്കിലെന്നുള്ളതു നോക്കേണ്ടതാണ്. കഷ്ടി വഴക്കു ധാരാളം ഉണ്ടെന്നുള്ളതു നോക്കണം. അതിനെ കഷ്ടി വഴക്കിൽ വെട്ടുവർത്തനമുള്ളവരെപ്പോലെ അത്രമേൽ പരിച്ഛാരികളും വിശ്വാസ്യതയന്മാരും അല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, ആ വഴക്ക് അന്നു സാഹിത്യത്തെക്കൂടി ബാധിച്ചിരുന്നുവെന്നും കീററ്സിന്റെ കാവ്യത്തെ അത്രമേൽ കഠിനമായി വണ്ഡനവിമർശനം ചെയ്യാൻ അതിനായിരുന്നു കാരണമെന്നും കാണുന്നു. തന്റെ കാവ്യങ്ങളെ അന്നത്തെ വിമർശകന്മാർ കഠിനമായി ആക്ഷേപിക്കുകയും ദോഷഭാഗങ്ങളെ പതിന്മടങ്ങു വെരുക്കി, ഗുണഭാഗം

ങ്ങളെ ഒളിച്ചുവെച്ചു കവിയെ ഭിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തതിനാലുണ്ടായ മനോഹൃഥയാണ് കവിയുടെ ആയുഷ്കാലത്തെ അത്രമേൽ ചുരുക്കിക്കുത്തതെന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ വിശ്വാസത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി “ബൈറൻ” മുതലായ ചില പ്രസിദ്ധകവികൾ ചില പദ്യങ്ങൾ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കീററ്സ് മേല്പാഞ്ഞ കാവ്യം പരസ്യം ചെയ്തതിന്റെ ശേഷം കൽനടയായി സ്കാട്‌ലാണ്ടിലെക്കു സഞ്ചരിച്ചു. ജനനാൽ തന്നെ രാജയക്ഷ്മാവിന്നു അനുകൂലമായ പ്രകൃതിയോടുകൂടിയ കീററ്സിന്റെ ശരീരം സഞ്ചാരംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു ശ്വാസകോശസംബന്ധമായ അസ്വാസ്ഥ്യം ആരംഭിച്ചു. മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ ക്ഷയരോഗം ബാധിച്ച ഒരു സഹോദരനെ ശുശ്രൂഷിക്കേണ്ടിയും വന്നു. അതിലിടക്കു ഫാനി ബ്രൗൺ (Fanny Brown) എന്നു പേരായ ഒരു തരുണിയിൽ പ്രണയം ജനിക്കുകയും അവളെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ എല്പാടുകൾ ചെയ്തതും ചെയ്തിരുന്നു. പക്ഷെ തന്റെ പ്രിയതമയെപ്പറ്റിയുള്ള ശങ്കയും തന്റെ ഭവിച്ചുത്തീനെപ്പറ്റിയുള്ള ആശങ്കയും ദൃഢപ്രഭാവമുള്ള വിചാരികാര്യങ്ങളുടെ പരിഹാസവും കൈകൂടി തന്റെ ആരോഗ്യത്തെയും ശക്തിയെയും ക്ഷയിപ്പിച്ചു. ആ നിലയിലും അദ്ദേഹം കാവ്യരചനയിൽ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടേ ഇരുന്നു, പല കാവ്യങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി പരസ്യം ചെയ്തു.

തന്റെ കാവ്യങ്ങളെ അതുവരെ വണ്ഡന വിമഗ്നം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന “എഡിൻബറോ റിവ്യൂ” എന്ന പത്രഗ്രന്ഥത്തിന്നു, കീററ്സിന്റെ “ഹൈപ്പീരിയൺ” എന്ന കാവ്യത്തെ സ്തുതിക്കാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയുണ്ടായില്ല. പക്ഷെ ആ പ്രശംസ വളരെ വഴുകിപ്പോയെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. അതു പരസ്യം ചെയ്തപ്പോഴു്, കീററ്സ് തന്റെ ചർമശയ്യയിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നു.

ജോൺ കീററ്സ്, റോം നഗരത്തിൽ ചെച്ച്, തന്നെ സഹോദരബുദ്ധിയോടു കൂടി ശുശ്രൂഷിച്ചു പോന്ന ജോസഫ് സേവേൺ (Joseph Severn) എന്ന പ്രാണസ്നേഹിതന്റെ കൈയ്യിൽ കിടന്ന് 1821-ാം കൊല്ലം ഫിബ്രവരിമാസം 26-ാംനു ഇഹലോക വാസം വെടിഞ്ഞു.

ആ നഗരിയിലെ അതി മനോഹരമായ ഒരു പ്രൈട്സ്റ്റൺ പള്ളിയിലായിരുന്നു കീററ്സിന്റെ ശവസംസ്കരിച്ചിരുന്നത്. ആ പള്ളിയിൽത്തന്നെ കുറെ മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ ശേഷം ഷെല്ലി (Shelly) എന്ന മറ്റൊരു ആംഗ്ലോകവിയുടെ ശവവും സംസ്കരിക്കേണ്ടി വന്നിരുന്നു.

റോമിലെ ബൊക്കേഷിയൊ (Bocaccio) എന്ന ലോകപ്രസിദ്ധനായ സാഹിത്യകാരൻ നിമിച്ച് “ഡെക്കമറിൻ” എന്ന കഥാവലിയിലെ “തുളസിച്ചട്ടി” എന്ന കഥയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് കീററ്സ്, “ഇസബെല്ല” എന്ന ഈ കാവ്യം നിമിച്ച്.

ആകുമ്പോൾ കീരംസ് ചില ഭേദഗതികൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കീരംസിന്റെ കാര്യത്തിൽ വിവരിച്ചതുപോലെല്ലെങ്കിൽ

കഥാസാരം

ഇങ്ങിനെയാണ്:—ഫ്ലോറൻസ് നഗരത്തിൽ രണ്ടു സോളജിസ്റ്റുമാരുണ്ടായിരുന്നു. അവർ കച്ചവടക്കാരായിരുന്നു. പിതൃസ്വത്തായും സ്വന്തസമ്പാദ്യമായും അവർ ധനമുണ്ടായി. കുറിയന്നും നിത്യന്നും ഉപാധികളും വഞ്ചകന്മാരും ആയിരുന്നതിനാൽ തരം കിട്ടാത്തതൊക്കെ മറ്റുള്ളവരെ തോല്പിച്ചും ഉപദ്രവിച്ചും പണം സമ്പാദിക്കുകയും അവർ ധനത്തെത്തന്നെ തങ്ങളുടെ അധിഷ്ഠാനഭേദമായി. ആശ്വസിപ്പോലെയും ചെയ്തു. അവർ ഇസബെല്ല എന്നപേരായി ഒരു സഹോദരിയുണ്ടായിരുന്നു. സുന്ദരിയും സാധുശീലയും നിഷ്പക്ഷയും ലോകജ്ഞാനം അശേഷം ഇല്ലാതിരുന്നവളും ആയ ആകുലയെ, സ്ഥാനമോത്തും ബഹുമാനപദവികളും ഉള്ള വല്ലാത്തവരും വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കണമെന്ന് അവർ ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അവരുടെ പ്രാപാരകാര്യങ്ങൾ മേലനേചണർ ചെയ്തുകൊണ്ടു ലോറൻസോ എന്നു പേരായി ഒരു യുവാവ് അവരുടെ ഒന്നിച്ചു പാക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കരേ വീട്ടിൽ തന്നെ പാക്കുകയും ദിവസംതോറും തമ്മിൽ കാണുകയും ചെയ്തപ്പോഴായിരുന്നു ഇസബെല്ലയും ലോറൻസോയും തമ്മിൽ പ്രണയമാകുന്നതിന്നു സംഗതി വന്നു. അവർ ക

റെ കാലം അനുരാഗപാശത്താൽ ബദ്ധരായി പർമാനനും അഭവിച്ചുകഴിച്ചു. രാമസ്വയമായി അവർ തമ്മിൽ കണ്ടുമുട്ടാറുള്ളതിനെ ഒടുവിൽ സഹോദരന്മാർ അറിഞ്ഞു പശാകയും തങ്ങളുടെ ഭൃത്യനായ ഒരാൾ കാണിച്ച ആ വിധം ധിക്കാരത്തെ സഫിക്കാൻ കഴിയാതെ അവനെ കൊലപ്പെടുത്തേണമെന്നുതന്നെ അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഒരു ദിവസം രാവിലെ അവർ ലോറൻസോവിനെ നായാട്ടിനു പോവാൻ ക്ഷണിച്ചു. അതിന്നായി കുതിരയേറീപ്പോകുമ്പോൾ ഒരു കാട്ടിൽ എത്തി. അവിടെവെച്ചു അവനെ വെട്ടിക്കൊന്നു മറവുചെയ്തു, ബദ്ധപ്പെട്ടു വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. കച്ചവട ആവശ്യത്തിനായി ലോറൻസോവിനെ അടിത്തറയായി ഒരു ഭൂരാജ്യത്ത് അയക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു പറകയും ഇസബെല്ല അതു വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു.

തന്റെ കാമുകൻ വന്നു കാണാതിരുന്നതിനാൽ അവൾ വളരെ വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുവെങ്കിലും, അവൻ സഞ്ചാരം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നു കാണാനുള്ള അവസാരത്തെ അവൾ ക്ഷമയോടുകൂടി കാത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. അവന്നു സംഭവിച്ച ആപത്തിന്റെ യഥാർത്ഥസ്ഥിതി ഉറപ്പാക്കാൻകൂടി അശേഷം കാരണമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അവൾ അവനെയും പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ഒരു ദിവസം രാത്രി നിദ്രയിൽ അവളുടെ മുമ്പാകെ ലോറൻസോവിന്റെ പ്രേതം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയും തനിക്കു സംഭവിച്ച അതും

മിതത്തെ അവളെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്നെ എങ്ങിനെയാണ് കൊലപ്പെടുത്തിയതെന്നും ശവം എവിടെയാണ് കഴിച്ചുമുടിയതെന്നും പ്രേതം അവളോടു പറയുകയും, ആ സ്ഥലത്തുചെന്നു, തന്നെ ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ ഒരു തുള്ളി കണ്ണീർ അവിടെ പൊഴിക്കണമെന്നു അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. പിറ്റേദിവസം രാവിലെ ഇസബെല്ല വിശ്വസ്തരായ ഒരു പൂജാരിയെയും കൂട്ടി അവിടെചെന്നു, ശവക്കുഴി കണ്ടറിഞ്ഞു, ഒരു വാക്യത്തിനുകൊണ്ട് അവൾക്കുശിമാന്തി ശവം കണ്ടെത്തി. അതിനെ അങ്ങിനെതന്നെ എടുപ്പാൻ സാധിക്കാത്തതായ് തല വെട്ടിയെടുത്തു രാമസ്വരൂപിണി വീട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. തന്റെ കാമുകന്റെ ശിരസ്സ് അവൾ കണ്ണീർ കൊണ്ടു കഴുകി ഒരു ഉറുമാലിൽപൊതിഞ്ഞു വിശേഷമായ സുഗന്ധദ്രവ്യം തളിച്ചു ഒരു പൂച്ചട്ടിയിൽവെച്ചു മണ്ണിട്ടുമുടി അതിനേൽ ഒരു തുളസിച്ചെടി നട്ടു, അതിനെ കണ്ണീർകൊണ്ടു തന്നെ നന്നുവളർത്തിപ്പോന്നു. അങ്ങിനെ മനുഷ്യാംഗം വളരെയും കണ്ണീർ വെള്ളമായും കിട്ടുകകൊണ്ട് ആ തുളസിച്ചെടി അസാധാരണമായ പൂഷ്പിയുള്ളതായ് തഴച്ചുതുടങ്ങി.

ചുരുമുള്ള സർപ്പത്തേയും വിസ്മരിച്ചുകൊണ്ടും യാതൊന്നിലും യാതൊരു തൃഷ്ണയും കാണിക്കാതെയും പൂച്ചട്ടിയിൽ കണ്ണീർ വാർത്തുകൊണ്ടു അതിനെ വീട്ടുപിരിയായ്ക്കൊണ്ടു ദുഃഖിച്ച ഇസബെല്ല, ലോകത്തിന്നു നഷ്ടപ്രായമായ ജീവനായിത്തീർന്നു. അവൾ അങ്ങിനെ

ആ തുളസിചെടിയിൽ വൃസനസമ്മിശ്രമായ ലാളനം കാണിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥമെന്നാണെന്നറിവാൻ ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടായ സഹോദരന്മാർ ഒരു ദിവസം തഞ്ചംനോക്കി ചട്ടികട്ടുകൊണ്ടുപോയി ഉടച്ചുപോക്കി. അതിൽ കണ്ട മനുഷ്യശിരസ്സ്, ജീണ്ണിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിലും അത് ലോറൻസോവിന്റെതാണെന്നു അവർക്ക് ഉടനെ മനസ്സിലായി. അതു കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു, രണ്ടുപേരും രാജ്യം വിട്ടു എവിടെക്കോ ഓടിപ്പോയി. തന്റെ സർവ്വസ്വവും നിക്ഷേപിച്ച പൂച്ചട്ടി ഇങ്ങിനെ നഷ്ടമായതിനാൽ ഇസബെല്ല കഠിനമായ സങ്കടത്തിൽപെട്ടു, ആ പൂച്ചട്ടിക്കായി നിലവിളിച്ചു നടന്നുകൊണ്ടു മരിച്ചുപോയി.

ഇതാണു കഥയുടെ ചുരുക്കം. ദുഃഖപര്യവസതിയായ ഈ കഥയുടെ ഒടുവിലത്തെ ഭാഗത്തോടു ഞാൻ ചില പാദങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തതു വായനക്കാർ കണ്ടറിഞ്ഞുകൊള്ളുമല്ലോ. ഇങ്ങിനെ ചെയ്തതിൽ കാവ്യദൃഷ്ടാകുലാവസാനത്തിനുണ്ടാകേണ്ടുന്ന ചമൽക്കാരത്തിന്നു വല്ല വിധത്തിലും ഭംഗംവന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ഞാൻ അതു മലയാളികളായ, എന്നല്ല ഇന്ത്യക്കാരായ വായനക്കാരുടെ മനഃസ്ഥിതിയെ ഊഹിച്ചുചെയ്തതാണെന്നു മാത്രമേ എനിക്കു സമാധാനം പറയാനുള്ളൂ. എന്റെ പരിഭാഷയിൽ മൂലകാവ്യത്തിലെ രസത്തിന്നു ഭംഗംവന്നിട്ടില്ലെന്ന്, ഇന്നത്തെ സാഹിത്യകാരകന്മാരിൽ പ്രഥമസ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്ന വിഭാഗം മഹാകവിയും ആയ എന്റെ സ്നേഹിതൻ ശ്രീമാൻ ഉള്ളൂർ എസ്. പർമേശ്വര

യൂർ ഏകഃസ്വീഃ, അഭിപ്രായപ്പെട്ട കാണുന്നതിൽ
എനിക്കു ധാരാളം മനസ്സമാധാനമുണ്ട്.

ആവശ്യമാണെന്നു കാണുന്ന ഭാഗങ്ങളൊക്കെ
ഞാൻ നേരെ പരിഭാഷചെയ്തിരിക്കുന്നു. അത് എങ്ങി-
നെയോ ചെയ്തതെന്നു കാണിക്കാൻ ഉദാഹരണം പ-
റയാം.

He might not in house, field or garden stir,
But her full shape would all his seeing fill.
ഇതിനെ,

വീട്ടിലോപാടത്തിലൊന്നോലാലസൻ

തോട്ടത്തിലോനടന്നിടുന്നേരം

കാണണമിരിക്കുലോ മൈക്കണ്ണിതന്നുടെ

ചേണാൻരൂപംനിറഞ്ഞുതോന്നും.

എന്നു തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പദം പ്രതിപരിഭാഷ
ചെയ്യുന്നത് രുചിപ്രദമായിരിക്കയില്ലെന്നതോന്നിയാണ്
ഇങ്ങിനെ ചെയ്തത്.

പലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ 'മോനോടൊത്തു പ-
ടുന്നു' എന്നാദിയായ ശ്ലോകത്തിലും മറ്റും കാണുന്ന
പരിഭാഷാശീതിയെ അനുകരിച്ചു ചില ഭാഗങ്ങൾ കവി
ഏകദേശം വ്യാഖ്യാനിച്ചു പരാവർത്തനം ചെയ്യേണ്ടിവ-
ന്നിരിക്കുന്നു.

So said, his erewhile timid lips grew bold,

And poesied with hers in dewy rime.

ഇതിൽ ഒന്നാമത്തെ പാദത്തെ നേരെ പരിഭാഷ
ചെയ്യാമെന്നു വന്നാലും, രണ്ടാമത്തെതിനെ പദംപ്രതി

പരിഭാഷചെയ്താൽ, വിശേഷിച്ചും, received എന്ന പദത്തിന്നു മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും ഉള്ള ഒരു പര്യായത്തെപ്പിടിച്ച് വകയ്ക്കപ്പെട്ടാൽ ഉള്ള പാലം എന്തായിരിക്കുമെന്നു സൂത്രകർത്താക്കൾ ഉറപ്പിക്കാമല്ലോ. ഞാൻ ഈ പാദങ്ങളെ ഇങ്ങിനെയാണു് ഭാഷയിൽ ആക്കിയിരിക്കുന്നതു്.

ഇതഥപരന്തരവിരമീജ്യശേഷംതൻ

മുശ്ശിധാരാധരങ്ങളുടേയെന്നുമാനം;

ശബ്ദോത്ഥാപകാരസമ്മിശ്രമായിട്ടു

ശ്രദ്ധപദംവലി ചത്തുതീർത്ത

നാലുപാദങ്ങളുടെ സംയോഗശ്ലോകമാ.

യാലോചനാമൃതമകുടപുഷ്പ

ലാലസൻതന്നുടെ യോഷ്ഠാധരങ്ങളും.

ബാലനോഷ്ഠാധരങ്ങളോടായി

സമ്മേളിച്ചു.

ഇംഗ്ലീഷിൽ രണ്ടു വരികൾ മലയാളത്തിൽ എട്ടിൽ ചിലാനം വരികളിൽ പരസ്പരത്തർക്കമുണ്ടിവന്നതു വലിയ സാഹസമായിപ്പോയെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, അതിന്നു കാരണം, ഒന്നാമതു രണ്ടുഭാഷകളും തമ്മിലുള്ള പ്രത്യാസവും, രണ്ടാമതീ, അസാധാരണ സംസ്കൃതപദം വല്ല ദിക്കിൽനിന്നും ബലാൽക്കാരേണു വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടുവന്നു കർത്തിച്ചപ്പത്തി ക്ലിഷ്ടതവരുത്താൻ എഴുതിക്കള്ള വൈമനസ്സും, മനസ്സുണ്ടായാലും അതിന്നുള്ള അപ്രാപ്തിയും അശക്തതയും ആകുന്നുവെന്നു

വിചാരിച്ചു വായനക്കർ ക്ഷമിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. മലയാളികൾക്കു താല്പര്യമുള്ളതും മലയാളികളോടു പറയുന്ന കഥയിൽ അനുഭവശ്രമമായതും ആയ ഭാഗങ്ങളെ വിട്ടിരിക്കുന്നു. ചില ഉപമകളും അത്ഭുതരസസമൃദ്ധം സ്വഭാവമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മൂലഗ്രന്ഥം വായിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു അവയൊക്കെ എളുപ്പം മനസ്സിലാകുന്നതാണ്.

ഈ കാവ്യത്തെ പഴയഗ്രന്ഥരീതിയിൽ രചിച്ചതു സംസ്കൃത വൃത്തപക്ഷപാതികളായ പണ്ഡിതന്മാർക്കു രസിക്കുമോ എന്നറിഞ്ഞില്ല. ഇതിലെ കഥാവസ്തുവിന്നു പരവിയതു മഞ്ജരിവൃത്തമാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നിയത്. ഭാഷ കഴിയുന്നത്ര ലളിതമാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പണ്ടു ബ്രൗണിങ്ങ് എന്ന ആംഗ്ലേയകവി ഉണ്ടാക്കിയ 'സോർഡെല്ലോ' എന്ന കാവ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം എല്ലാവർക്കും സുഗമമായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ ഒരു പ്രഭുരോഗംബാധിച്ചു കിടപ്പിലാകയും ദീനം കുറെ ഭേദമായതിൽപ്പിന്നെ, അദ്ദേഹം 'സോർഡെല്ലോ' വായിച്ചു തുടങ്ങുകയുണ്ടായതു. അതിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ 'അശേഷം മനസ്സിലാകുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, സുഖക്കേടറിമിത്തം തന്റെ ബുദ്ധിശക്തിക്കു ഹാനിവന്നുപോയിരിക്കുന്നു എന്നു ഭയപ്പെട്ട് അതുനിമിത്തം ദീനം വീണ്ടും അധികമായി. ഡോക്ടർ വന്നു വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ ആ കാവ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം തന്നിക്കു മനസ്സിലായിട്ടില്ലെന്നും അതു മനസ്സിലാക്കത്തക്ക വായനക്കാരന്റെ ബുദ്ധിശക്തിയുടെ ദോഷമല്ലെന്നും പറഞ്ഞു രോഗിയെ സമാ

ധാനപ്പെടുത്തി. മറ്റു പല സഹൃദയന്മാരുടെയും അഭിപ്രായവും അതുതന്നെയായിരുന്നുവെന്നു കണ്ടതിനാൽ ചിലർ അതിനെപ്പറ്റി കടുപ്പിച്ച് കവിയോടുതന്നെ ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: - “ആ കാവ്യം എഴുതിയപ്പോൾ, അതിന്റെ അർത്ഥം രണ്ടുപേർക്കു സുഗമമായിരുന്നു; എന്നിങ്ങനെ ദൈവത്തിനും. ഇപ്പോൾ ഒരാൾക്കു മാത്രമേ അറിഞ്ഞുകൂട്ടൂ; അതു ദൈവത്തിന്നാണ്.”

അതുപോലെ ഈ കാവ്യത്തിന്റെ അർത്ഥവും എന്താണെന്നു എന്നോട് ചോദിച്ചാൽ അതു “ദൈവത്തിന്നറിയാം” എന്നു ഉത്തരം പറയാൻ ഇടവരരുതെന്നു വിചാരിച്ചു ഭാഷ കഴിയുന്നത്ര ലളിതമാക്കുവാനും സാധിക്കുന്നേടത്തോളം, സാധാരണ നടപ്പുള്ള വാക്കുകൾ തന്നെ ഉപയോഗിച്ചാണു ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഞാൻ പദ്യകാവ്യരചനയിൽ അധികം പരിശ്രമിച്ചു കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു അവതാരികയിൽ എന്റെ സ്തോമിതൻ പറഞ്ഞതു പരമാർത്ഥമാണ്. ചെറുപ്പകാലത്തു ചില ശ്ലോകങ്ങളും മറ്റും ഉണ്ടാക്കി പത്രങ്ങളിലും പത്രനാമങ്ങളിലും പരസ്യം ചെയ്തിരുന്നു. അവയിൽ ചിലതു കണ്ടിട്ടായിരിക്കണം, സാഹിത്യചരിത്രഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിനായി പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടു കണ്ണാണുണ്ടെന്നു പറയുമ്പോൾ അവർക്കു എനിക്കു പദ്യരചനയിൽ വാസനയുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കിയതു. ഏതായാലും ടാഗോർ മഹാകവിയിലെ അനുകരിച്ചുകൊണ്ടു മറ്റും പ്രൗഢമായ

പുതിയ കവിതാ മുദ്രകൾ കണിക്കുന്ന് മഹാകവികൾ
 ചൊല്ലിയാടുന്ന ഭാഷാസാഹിത്യരംഗത്തിൽ ചെറുപ്പ
 ത്തിലെങ്ങാൻ അഭ്യസിച്ച ചടങ്ങുകളും കൊണ്ടു നേരം
 പുലർന്നുടങ്ങിയ ഈ കാലത്തു തിരുന്നീക്കി പുറപ്പെട്ട
 വാൻ എനിക്കു വളരെ അധൈര്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പര
 മേശ്വരൻ അവർകളാണ്. എന്റെ പുറത്തു തട്ടി, “ത
 രക്കേടില്ല, ഇറങ്ങിക്കൊള” എന്നു പറഞ്ഞ്, എന്നെ
 പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതെന്നു വായനക്കാർ മനസ്സിലാക്കി
 യിരിക്കുമല്ലോ. ഇതു പുറത്തിറക്കാൻ കൊള്ളില്ലെന്നു ക
 ണ്ടെങ്കിൽ ഉടനെ കീറി ചവറുകൊട്ടയിൽ ഇട്ടേക്കണ
 മെന്നും വിവരം അറോട്ടം പറയരുതെന്നും അദ്ദേഹത്തോ
 ട് അൻ മുൻകൂട്ടി അപേക്ഷിച്ചതാണ്.

ആ നിലയിൽ ഈ ലഘുകാവ്യത്തെ ഇങ്ങിനെ സാ
 ഹിത്യരംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നതിനു പേണ്ടുന്ന
 പ്രോത്സാഹനം തരികയും എനിക്കു കൃതകൃത്യതക്കു അവ
 കാശം വരത്തക്കനിലയിൽ ഒരു അവതാരിക എഴുതുക
 യും ചെയ്തു എന്റെ സ്നേഹിതൻ ശ്രീമാൻ .ഉള്ളൂർ
 എസ്സ്. പരമേശ്വരൻ അവർകളോട് എനിക്കുള്ള അ
 കൈതവമായ കൃതജ്ഞതയെ ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തി
 കൊള്ളുന്നു.

ഇതിൽ കാണുന്ന ചിത്രം പരച്ചുതന്നതു, തലശ്ശേ
 റിക്കാരനും ഇപ്പോൾ ബീഹാർ സംസ്ഥാനത്തിൽ പൂ
 സാനഗരത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട കൃഷിചിത്രാലയത്തിൽ
 ചിത്രമെഴുത്തുസംബന്ധമായ വലിയ ഒരു ഉദ്യോഗത്തി

ലിരിക്കുന്ന മാനുസം ആയ ഏറെ സ്നേഹിതൻ ശ്രീ
 മൻ പനങ്ങാട്ടൻ നാരായണൻ ആണ്. ചിത്രമെഴു
 ത്തു സംബന്ധമായ ചില കീർത്തിമുദ്രകൾ സമ്പാദിക്കുക
 യും വടക്കേ ഇന്ത്യയിലെ പലേയോഗ്യന്മാരുടെയും മ
 ഹാരാജാക്കന്മാരുടെയും പ്രശംസക്കു പാത്രമായും ചെ
 ജ്ജ ഒരു വിദഗ്ദ്ധനാണ് അദ്ദേഹം. സന്ദർശിച്ചിരുന്ന
 ഈ ചിത്രം വരച്ചു തന്നതിന്നു അദ്ദേഹത്തോടും ഈ ചെ
 രുപ്പസ്സുകളെ ഇത്ര ഭംഗിയായും വൃത്തിയിലും അച്ചടി
 ച്ചു തന്നതിന്നു മംഗളോദയം കണ്ഠനിയുടെ കോഴിക്കേര
 ടെ ശാഖാ പ്രവർത്തകന്മാരോടും ഞാൻ വളരെ വന്ദനം
 പറയുന്നു.

തലശ്ശേരി
 28—5—27. }

മുക്കോത്തു കുമാരൻ.

ആശാക്ഷല

(ശാല)

ആശാക്ഷല പരം സൗന്ദര്യസമ്പത്തും
ആശയശുദ്ധിയും പൂണ്ട ചൈതന്യം;
അകമ്പാദേവിയുടെ പരമ ലയിച്ചൊരു
ഭക്തനായ് തീർന്നവൻ ലാലസനും.
ഏക സ്വദനത്തിൽ തന്നെ വസിക്കിലും
ശോകാർത്തരാണവർ മോഹാർത്തരും.

ഉണ്ണാനിരിക്കുമ്പോൾ കനിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ
ഗണ്യമാമാനന്ദമെത്രമാത്രം
എന്നവരോർത്തിടും, എന്നല്ല വീടൊന്നിൽ
തന്നെ കിടന്നിട്ടാണും നേരം

അന്യോന്യം കാണും കിനാവില്ലാണിട്ട
നന്നെക്കരഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു വാഴും.

കാരോദിനവുമുദിക്കുന്നതിനൊത്ത
പാരമായ് വലിക്കും പ്രേമപൂരം;
കാരോദിനമിനനസ്സമിക്കും തോറും
ഏറിമുറുകിടും പ്രേമബന്ധം.

വീട്ടിലോ പാടത്തിലൊക്കെയോ ലാലസൻ
തോട്ടത്തിലോ നടന്നിടുന്നേരം
കാണുന്നദിക്കെല്ലാം മൈക്കണ്ണിതന്നുടെ
ചേണാൻ രൂപം നിറഞ്ഞു തോന്നും.

പാദപത്രത്തിൽ മമ്മരം, അന്തർഭൂ
 ഹാദിനിതന്നുടെ നിസ്ചനവും
 എങ്ങും നിസർഗ്ഗമാം മാധുര്യമാളുണ
 സംഗീതമായി വിലസുകിലും

24

കാമുകൻ തന്നുടെ കണ്ണുസുപരംസദാ
 പ്രേമാമൃതമായ് നിറഞ്ഞുമേവും
 ആശാകുല തന്റെ കണ്ണേന്ദ്രിയത്തിന്നു
 ലേശവുമൊന്നുമേകിയില്ല.

28

വീണതൻ തന്ത്രികൾ മീട്ടുമ്പോൾ കേൾക്കുന്നോൾ
 പ്രണേശനാമപ്രതിശബ്ദങ്ങൾ;
 വട്ടിൻതൂൽകൊണ്ടവർ ചിത്രപ്പണികളെ
 മട്ടൊത്തു തൂണിപ്പിടിപ്പിക്കുമ്പോൾ

32

ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള വിചിത്രപ്പണിപോയി
 തദ്ദേശംതന്നുടെ കാമുകന്റെ
 നാമംക്ഷരങ്ങൾ രചിച്ചതായ് കാണായി
 പ്രേമാകുലയ്ക്കുതാനോത്തിടാതെ.

36

വർതിലടച്ച മുറിയിലിരിക്കവേ
 ശരതോദരിചെന്നു മുട്ടിയെങ്കിൽ

21-22 - അന്തർഭൂഹാദിനി - ഭൂമിയുടെ അടിയിലായി പാറകളുടെ ഉ
 ജ്ജ്വലിക്കുവാൻ ഭൂകമ്പം. ഈപ്രകാരം ഭൂകമ്പമുണ്ടായാൽ ശബ്ദവും
 ഇലകളുടെ മമ്മരവും പ്രകൃത്യാകേരളപ്പാൻ രസമുള്ളവയാണെങ്കി
 ലും ആശാകുലയ്ക്ക് അങ്ങിനെത്തോന്നിയില്ല. അവർക്കുതന്റെ
 കാമുകന്റെ സ്വരം ചെവിയിൽ എപ്പോഴും മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ മറ്റൊന്നിന്നും ചെവിയുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും സർവ്വം

വാതിൽതുറന്നിട്ടു കാണുന്നതിൻമുമ്പെ

കാരുതമാരുടെ കൈയെടുത്തവൻ.

40

ചേരേറ്റഹാരംതൻ മണിയാതന്നുടെ

വാതായനത്തിന്നരികിൽ നില്ക്കും

താരേശുപ്രവദനതൻ സൗന്ദര്യം

ദൂരത്തുനിന്നെങ്ങാൻ കണ്ടറിവാൻ

44

പോരുന്ന ലാലസ ദൃഷ്ടി കൂടുതൽ

ചേരുന്ന സൂക്ഷ്മതയുണ്ടെന്നുവാൻ

തോയജനേത്രയാർ കൃത്യമായ് വന്ദിക്കും

സായാഹ്നമിത്രനെക്കാമകനും

48

നോക്കിവസിക്കുമവളുടെയാസ്യമാ

ദികിലെക്കല്ലൊതിരിഞ്ഞു, ഞായരം.

സോപാനം, കാലത്തിരുങ്ങുമ്പോൾ തനപിതൻ

ചേവടിശബ്ദം ചെവിനൊരുവാണായ്

52

പാരംകൊതിച്ച രാചാകവെനിട്ടയെ

ദൂരത്തകറ്റിക്കിടക്കുമവൻ.

നീണ്ടനീണ്ടവം പരിതാപം പാരമായ്

പൂണ്ടങ്ങമീനമാം മാസംപോയി,

56

മേഷമാരംഭിച്ചു, കാമിനീകാമകർ

ശേഷിച്ചു പൂമുഖം വാടി വാടി.

“നാളെഞാൻ, എന്നുടെ പ്രാണനാധാരമാം

“നാളികാക്കി തന്റെ പാദങ്ങളിൽ

60

“പിണതൈഴ്തെന്റെ കറന്തയായിടവാൻ

“കേണകിഴിഞ്ഞെന്റെ യാചിച്ചിട്ടും”

എന്നവനും “നാളെ വന്നിട്ടുലാലസൻ .

“എന്നോടവന്റെ പ്രണയഗീതം

64

“പാടിക്കേൾപ്പിക്കാതിരിക്കുകിലെൻജീവൻ

“കൂടുവെടിഞ്ഞിട്ടും,” എന്നവളും

മേത്തയിൽവീണരുണ്ടുതലാനേററവും

തത്തുപയറനത്തോടു ചൊല്ലും.

68

കഷ്ടമറന്നു സുധപറന്നൊളുകൾ

ഒട്ടേവമായവർ പാഴിലാക്കി.

ആരുമേതീണ്ടാതെ പാവനമായൊരു

ചാരുകപോലം ഭരിച്ചുപോന്ന

72

ശോണവണ്ണത്തിന്റെ രാജതപംപോയിട്ടു

ക്ഷീണിച്ചുപാടിനാളാശാകുല.

എന്നല്ല, രോഗം പിടിച്ച് കിടക്കുന്ന

ചൊന്നോമൽപ്പെരുതലെ ശുശ്രൂഷിപ്പാൻ

76

ഭണ്ഡിച്ചിരുന്ന യുവതിയാമമ്മതൻ

ഗണ്ഡംപോൽ ദൂരനമായ് തൽഗണ്ഡവും.

“എന്തൊരു ദീനതയേർലുൻ സംഭവി യെൻ

“ചിന്തിതം വാക്കെണ്ടു ചൊല്ലാൻ മേലാ;

80

“എന്നാലും ഞാനങ്ങറിയിക്കും വൃക്തമായ്

“ഇന്നെന്നിക്കുള്ളതാം പ്രേമവേശം.

“ഭൃഷ്ടികൾണ്ടുവാമറിയിപ്പാൻഗജ-

“ചേഷ്ടകളെന്നതു സത്യമെങ്കിൽ

84

“ഞാനവരേക്കണ്ണൻ നോക്കിനാൻനിക്കുവൻ

“ദീനതപോക്കുവാൻ പോരുമത്രും.”

ഭംഗിയെഴുന്നേരുഷഃ കാലമായവ-

നിങ്ങിനെനിശ്ചയം ചെയ്തെന്നും

88

അദ്വിനം മുറും ഹൃദയം തുടിച്ചിട്ടു

നെഞ്ഞിടിപ്പുണ്ടായിപാരംപരം.

വാക്കിന്നുപോക്കിന്നു മാറ്റമിരുന്നവൻ

ഉറക്കമലത്തോടായ് തന്നെയെന്നാൽ

92

ഉറക്കിൽപ്രസരിച്ചു ശോണിതം നാക്കിന്നു

വാക്കിന്നും വൈവേമില്ലാതാക്കി;

നിശ്ചയമൊത്തു കമിപ്പുവാൻ ധൈര്യവും

നിശ്ശേഷം പോക്കിപ്പഴക്കിലാക്കി.

96

അത്രമേലുത്തമവംശജനനിൽത്തൻ

ചിത്തംലയിച്ചതുകൊണ്ടുണ്ടായ

ചിത്തസമുന്നതിക്കുജ്ജിതമോറിത്തൻ

ഭൂതയോത്തു വിനയ വാഗ്ധം.

100

കാമത്തിനുള്ളിൽ, കാമിവിനയി, പി-

ന്നാമയംവർദ്ധിപ്പാനെന്തു വേണം!

ആശയടക്കിക്കടുക്കിക്കഴങ്ങിയൊ-

രാശയംപൊട്ടിപ്പിളകുവണ്ണം

104

ആത്തനായ് നിദ്ര വെടിഞ്ഞിട്ടു മരൊരു-

രാത്രികഴിപ്പാനുക്കുമകുന്നു

ചൊരിയവന്നില്ല; കന്ദപ്പൻസന്താപം

ഹൃദാനം മരാനം ഉറാനല്ലോ.

108

ലാലസൻതൻതൻ ലലാടത്തിൽ വൃക്കമായ്

ലാലസിച്ച്ചിട്ടന്ന ചിഹ്നങ്ങളെ,

—വാടിവിളക, രക്തവണ്ണം വേഗം
കൂടിവിലസുക മാറിമറുവി— 112

ചിഹ്നങ്ങളീവിധം ശുദ്ധംഗാരയോനിതൻ
ചിഹ്നങ്ങളെന്നപര കണ്ടറിഞ്ഞാൻ.

നോട്ടത്തിൽ നല്ലസ്വരത്തിലും ഭാവത്തിൽ
കട്ടേറയത്ത്ത്ഥങ്ങൾ ഗഭിച്ചീടും 116

മട്ടിൽ, വസ്തുതത്തിൽ കോകിലംകൂകുംപോൽ
മട്ടാലുംവാണിമുന്നക്ഷരങ്ങൾ,

വേവുന്നജീവനൊരൊഷധമായൊരു
ദിവ്യമം മന്ത്രത്തിന്നക്ഷരങ്ങൾ. 120

“ലാലസ” എന്നോരം മനമായച്ചരി-
ച്ചാലസ്യമാൻ ഭജിച്ചാൻമെന്തും.

ആശാകലതൻ സ്വരത്താലും നോക്കാലും
ശേഷംഗ്രഹിച്ചാനക്കമകനും. 124

ധീരതയുറന്നവനോതിനാൻ, “സുന്ദരി,
“പാരമെന്നിക്കുള്ള സന്തതപങ്ങൾ

നേരെ ഗ്രഹിച്ചിപ്പുറന്നയലസമ്മതം

തേങ്ങ നീയെന്നു ധരിച്ചതാനും. 128

ഇന്നിങ്ങിരിച്ച രവിയസ്തമിച്ചീടും

പേനേയും നളയെടുക്കുമവൻ,

എന്നു നീവിശ്വസിച്ച്ചിന്തയെങ്കിൽ, ഞാൻ

നേരിനിൽപ്രണയമാൻജോരെന്നും. 132

പേരിശ്വസിച്ച്ചേണം വിശ്വൈകമോഹിനി,

ആശാസമില്ലെന്റെ യാതമാവിനും.

സേമതംകൂടാതെ നിൻകരപല്ലവം

ചൈതന്യമൊന്നൊക്കെപ്പിടിച്ചു

136

നീനെപ്പരിഭ്രമിപ്പിക്കുകയില്ലവൻ

“ധന്യമുഖാംബുജം നോക്കിനോക്കി

എന്നാലുമിന്നെൻപ്രണയമറിയിക്കൂ

140

തീന്നൊരു രവിനിജീവിക്കില്ല

കോലംശിശിരത്തിൽനിന്നെക്കെട്ടിയിടും

ചാലനയിക്കുന്നു വേഗംവേഗം

കേൾക്കും സുരഭിയിലേക്കായിക്കൊണ്ടല്ല

144

ബാല, നീയെന്നെ നടത്തീടുന്നു

ഇപ്പപ്പകാലത്തു നന്നായ് വികസിച്ചു

നീലോരു സുനത്തിൻ നന്മണത്തെ

ആസ്വദിച്ചീടുവാനാശിച്ചീടുന്നു, മ-

148

നേസപിനി, മറിച്ചിപ്പിടുന്നഭീഷണം

ഇത്ഥംപറഞ്ഞു വിരമിച്ച ശേഷം തൻ

മുഗ്ദ്ധാധരങ്ങളും ധൈര്യം മാനം;

ശബ്ദമൊലകാരസമ്മിശ്രമായിട്ടു

ശുദ്ധപദാവലി ചേർത്തുതീർത്ത

152

നാലുപാദങ്ങൾതൻസംയോഗം ശ്ലോകമാ-

യാലോചനാമൃതമാകുംപോലെ

ലാലസൻ തന്നുടെ യോഷ്ഠാധരങ്ങളും

ബാലതന്നോഷ്ഠാധരങ്ങളോടായ്

156

സമ്മേളിച്ചു; ഹാ! മതഗ്രന്ഥമോരോന്നും

നിന്മയം വണ്ണിച്ചു കേട്ടിരുന്ന

|| സപ്തസുഖമോ! ഭൂലോകത്തിൽ സപ്തത്തിൽ
|| സപ്തവും കാമന്നു സാധ്യമെന്നോ !!

160

വിട്ടുപിരിഞ്ഞു നടന്നുവരും, പാദം
തൊട്ടില്ലാ ഭൂമിയിലെത്തോന്നി;

കരളക്കൊളത്തിൽ വിമിഞ്ഞ സുമദായം
കരളാലടിച്ചു വേർപെടുന്നാലും

164

പെട്ടെന്നു പിന്നെയും വന്നുത്തു തമ്മിൽ
മുട്ടിയവയിലെ നന്മത്തെ

അന്യേന്ദ്രമുസപിപ്പാനിടയാകുംപോൽ
പിന്നെയും പിന്നെയും ചേന്നാരവർ;

168

കാമിനി പോയി മണിയറ പൂകിനാൾ
കാമസങ്കീർത്തനം പാടിപ്പാടി;

പശ്ചിമസൂര്യനു മംഗളം പാടവാൻ
പശ്ചിമക്കുന്നൊന്നിൽ ലാലസനം.

172

കേടറുതാർക്കുജാലം മാച്ചൊരു

മുട്ടുപടം സന്ധ്യ നീക്കുമ്പോൾ,

സായാഹ്നകാലത്തു കാമകർമ്മം

ശുദ്ധസമാഗമം നിത്യമായി.

176

ചേമന്തി മല്ലികവല്ലി പടന്നതി

കോമളമായ കുടിഞ്ഞിലുള്ളിൽ

ആരുമറിയാതെ ലോകാപവാദത്തി-

ന്നേതും പഴുതു കൊടുക്കാതെയും

180

കാമിനീകാമുകർ കണ്ടുചേന്നുവോ

ആമോദപീയൂഷമുസപിച്ചാർ.

- മറുംതൻകാൽ വെടിഞ്ഞുവെക്കും
കുറങ്ങും കൺവാങ്ങട്ടെ കരൾ 184
- ദൃഢജനത്തിൻമുമ്പെ ജോലിയൊ-
ട്ടോറുവാനേതുമിടയാക്കാതെ
- എന്നമിതുപോലെതന്നെ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ
പിന്നെയവർക്കു ഭാഗ്യം വേണ്ട! 188
- ദൈവികമാമുദാഗ്രഹം പാശത്താൽ
ജീവതമാക്കുവെക്കുകയും സംഭവിച്ചു
കാമുകന്മാരുടെ കാമിതം സാധിക്കാ-
തായതം തേടിയോരെത്ര ചേരെ! 192-
- കണ്ണനീരെത്ര ചൊരിഞ്ഞിതവർക്കു
വിണ്ണമവർക്കുത്രമേൽ കൺത്തു?
മമ്മവിച്ഛേദം കരുണാരസം ചേർത്തു
നിമ്മിച്ചകാവ്യങ്ങളെത്രയെത്ര! 196
- എന്തിന്നിതൊക്കവേ പരമപവാദം
സന്ധിക്കാം കാമുകക്കുന്നാകിലും
ഗാഢാനുരാഗം ജയിക്കുന്നു തൻമൂലം
വീശകളെത്രമേൽ ഖാധിച്ചാലും. 200
- ദാസനാണല്ലോതീ ലാലസൻ? സാമിനി
യാശുകല; പിന്നെയത്തനപിയിൽ
ആശ ജനിച്ച വളർപ്പൊന്നെങ്ങിനെ
ആശയധീരതയാന്നിതവൻ! 204
- ആവൽക്കരമാണതെന്നറിയാത്തതോ?
ആവത്തുകാമിക്കു തൃപ്തമെന്നോ?

- 21 മുറും വിഷമയപുഷ്പത്തിലാണുപോൽ
മാറിനില്ക്കുന്നതു നന്മയുവും 208
തെല്ലമപകടം ഗണ്യമാക്കത്തതിൽ
ചെല്ലുന്നു ഷർപ്പദം തേനുണ്ണുന്നു!
ആവട്ടെ, രാഗഭേഷാദിവികാരങ്ങൾ
സ്ഥാവരവഗ്നിത്തിന്നില്ലെന്നാവരം. 212
ലാലസൻ തന്റെ കഥ തുടന്നീടാൻതന്റെ
ധീരതയുള്ളവർ കേട്ടുകൊൾവിൻ.
എങ്ങവൻ? എങ്ങെന്നൊരുപോന്നാട്ടിൽ ശഷ്പങ്ങൾ
തിങ്ങിവളന്നൊരു കുറിക്കാട്ടിൽ 216
ആററിൻകരയിൽ, മനുഷ്യപാദസ്പർശം
തട്ടാറില്ലാത്തൊരു ദിക്കിലായി
ആറടി ദീർഘതയുള്ളകഴിയെന്നു
മുടിക്കിടപ്പുണ്ടു പുത്തനായി; 220
ലാലസനെങ്ങെന്നതിൽ ചെന്നു ചോദിപ്പിൻ
മലുറാ വാൽക്കൊതിപ്പോരെല്ലാം.

— 0 —

2

- ഉണ്ടായിതാശുകലകളെ സമാജരായ്
രണ്ടുപേരോരം കലാധ്യരായും, 224
വാണിഭംകൊണ്ടോരം പേരുംപെരുമയും
നാണയസമ്പത്തും സമ്പാദിച്ചു
ഭൂലോകവാസം വെടിഞ്ഞു പിതാവിന്റെ
കാലത്തിൻശേഷം ധനാധ്യരായും. 228

മാതാവും കാലഗതിക്കു വശഗതായ്
ഭ്രാതാക്കൾ മാത്രമായ് സോദരിയും
ഒന്നിച്ചുവരൊരു മങ്ങിരുന്നില്ലേ
നന്ദിച്ചു പാർത്തുവരുന്ന കാലം, 232

വാണിജ്യകാരുണ്യം വേണ്ടതുവേണ്ടുപോൽ
കാണുവാനുള്ള പട്ടാഭമേറ്റം
ഭൂതരിൽവെച്ചോരും മുമ്പുനായ് ലാലസൻ
ഒരുമെന്നോണം കരണങ്ങളിൽ. 236

അംഗസൗന്ദര്യവും ബുദ്ധിവികാസവും
മംഗലശീലവും വാദ്ധാടിയും
ചേർന്നുവിലസിപ്പോൻ ചിത്തംക്രമത്താലെ
കന്യാകുമാരിയെ പറ്റിത്തന്നായ്. 240

അനായാസവും സമ്പൽസമൃദ്ധിയും
എന്നല്ല, ജാതിഭേദാദികളും
ഒന്നുമറിയില്ലാ ദിവ്യങ്ങളായുള്ളിൽ
ചേർന്നുവിലങ്ങുന്ന ചൈതന്യങ്ങൾ. 244

തെല്ലും മടിയായതെ ചേർന്നുതങ്ങളിൽ
നല്ലതു നല്ലതോടെന്നതായും
എന്നു ദിനാന്തത്തിൽപ്രമയകുലത്തിൽ
സുന്ദരിതന്നോടുകൂടിക്കൂട്ടം. 248

ഉണ്ടായിതന്നാൽതൊട്ടായവൻതന്നിലെ
കണ്ടുതടങ്ങിതു ഭാവഭേദം;
ലോകത്തിലെങ്ങുമെ, പ്രത്യാസമില്ലാതെ
യാകെമനുഷ്യരും ഭ്രാതാക്കളായ്. 252

അന്യോന്യം സന്ധേഹം വാഴ്ന്നുവെന്നു

തോന്നിത്തുടങ്ങിയവന്നെന്നായ്

ഉള്ളിൽനിന്നെന്നേറുവന്നു കർത്തു, ബുദ്ധി -

കുളുവികാസവും ബുദ്ധിയെന്നു 256

ആമയത്തിന്നു, മനോവാക്കമ്മങ്ങൾക്കു

തുമയതിമാത്രം വാച്ചുയന്നു.

കോമളം നിമ്മലം നീത്യമായ് സത്യമം

പ്രേമമനസ്സിപ്പുടിക്കുന്നേരം 260

കുമാകന്മാക്കുണ്ടാം ആത്മവിശുദ്ധിയ -

കുമാകൻ ലാലസന്നുണ്ടായ്കുന്നു.

പ്രേമം വസിക്കുവൊടുങ്ങിയവിശുദ്ധം തൻ;

ദൈവമോ പ്രേമസ്വരൂപനല്ലോ. 264

മനസന്തന്നിലെ ഭാവവികാരങ്ങൾ

ആനന്ദത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു

ചേഷ്ടകളോരെന്നിൽ വ്യക്തമായ് പ്രത്യക്ഷ

പ്പെട്ടിട്ടും കുമിനീസോദരന്മാർ 268

കണ്ടപ്പോൾ ശങ്കജനിച്ചിതവകളെയും,

തണ്ടാർശരനെ മറെക്കാനുമോ?

ഗുഹമായുണ്ടായ ശങ്കയോചിത്തത്തിൽ

ഗുഹമായ് തീന്നവർ ചൊല്ലി ചൊല്ലി. 272

കോപം ജ്വലിച്ചു, ദഹിച്ചു ചിത്തം, ബുദ്ധി

വ്യാപാദധൂമം കൊണ്ടുവിലമായ്.

വത്കൻ കിത്തിമനേകനവളുടെ

ഭന്താവായ് തീർന്നെന്നെന്നുതന്നെ

276

കാത്തിട്ടതിന്നൊത്തമൊഴുത്തിൽ സോദരി
ചിത്തംനയിപ്പാൻ പരിശ്രമിക്കേ
ധൃതനബലയെ; ഓന്ത! പശമാക്കി.

ഭൃതനിവനെന്തുധിക്കരമെ! 280

ധിക്കരമീവീധം ശിക്ഷാർഹമായതി.

നിക്കാലമെങ്ങിനെ വേണമെന്നായ്

ആലോചിച്ചിടാൻ പലപ്രശ്നസമാ

ർത്ഥലോചിത്തരായ് കൂടിച്ചേർന്നാൻ. 284

കൈകൾതിരുമ്മിയ മശു മുറുക്കിയും

മെയുവീര്യം തൻ പൽകുടിച്ചും

ആലോചിച്ചാരവരോരോന്നവയെല്ലാം

മേലാവിവരിച്ചുറച്ചുകൊൾവൻ. 288

എന്തിന്നധികം പറയുന്നു ഞാൻവുമോ!

എന്തൊന്നുപാപികൾ ചെയ്തിടാത്തു!

ലാലസൻതന്നെയടവിയിൽ കൊണ്ടുപോൻ

കാലന്നു നൽകേണമെന്നുതന്നെ. 292

നിശ്ചയിച്ചാരവരളിൽ കടികൊള്ളും

നിശ്ചലരൂപനെയോർത്തിടാതെ.

കർവ്വമുഷസ്സിലൊരുദിനം ലാലസൻ

ചേലൊത്ത തോട്ടത്തിൽ, ചെമ്മുടത്തിൽ, 296

ലാത്തിക്കൊണ്ടുദിത്യൻ തന്റെ വരവിനെ

ചാത്തുകഴിക്കും സമയത്തിങ്കൽ

സോദരന്മാരവരങ്ങു നടന്നെത്തി

സാദരമിങ്ങിനെ ചൊന്നൊരപ്പോൾ: 300

- “മംഗളംലാലസാ, ചിത്തത്തിൽ സംതൃപ്തി
 “തിങ്ങിവിളങ്ങി വസിക്കുകയല്ലീ?
 “ഭംഗിയിൽ ചിന്തയിൽ സൃഷ്ടിക്കും ഭ്രോവിനം -
 “ഭംഗംവരുത്തുന്നതില്ല ഞങ്ങൾ. 304
 “നായാട്ടിന്നാൽഞങ്ങൾ പോവാൻ മുതിരുന്നു
 “തീയുവരുണെങ്കിൽ വന്നിടേണം.
 “ശീതം കലന്നൊരു കാലം മനോഹരം
 “സുനസുഗന്ധിയീ വാതപോതം 308
 “പാരിന്നുഡുപതിയന്തിയിൽ നിർമ്മിച്ച
 “ഹാരമാം പ്രാലേയബിന്ദുജാലം
 “കുരോന്നം കാലജനകകരങ്ങളാൽ
 “നീരായിപ്പോവതിൻ മുമ്പുതന്നെ. 312
 “മൃന്നകാതംവഴി ദൂരത്തു, പവൃത
 “സാനുവിലെത്തേണം നായാട്ടിന്നായ്”
 കൊല്ലം ദ്വിജിഹ്വന്റെ ശുൽക്കാരമാണെന്ന
 തെല്ലം യുവാവു ധരിച്ചീടാതെ 316
 പോരമൊരുമിചെന്നോതിയൊരുങ്ങുവാൻ
 പാശതെചെന്നു തൻ സന്നാഹങ്ങൾ
 കുരോന്നെടുത്തു ധരിച്ചവൻ വേഗത്തിൽ
 നേരെന്നടന്നെത്തിയകണത്തിൽ. 320
 മാതംഗയാനതൻ കാല്പെരുമാറ്റമോ
 കാതിൽപ്പെടുന്നതെന്നോത്തുകൊണ്ടും,
 കേൾപ്പതിന്നു മിച്ച കൊണ്ടും പ്രഭാതത്തെ
 ജ്ജ്വലിപ്പികവാണി പാടും ഗാനം, 324

മുന്നോട്ടുകാലടി നീങ്ങാതെ, കാന്തത്തി-

ന്നത്തിൽ പെട്ടൊരിരുമ്പുപോലെ

മേന്മേൽ കഴങ്ങിയിരിക്കുവേ കേട്ടിതു

തേന്മൊഴി തന്നുടെ ചാരമൊസം; 828

ചാരമൊസം,—സവ്വ സംഗീതസാരവും

ചേരുന്നമോദപ്രദാനമൊസം.

മാസാമൃതത്തിന്നുവേകം ചന്ദ്രനെ

ഭംഗിച്ചു വാതായനത്തിൽക്കൂടി 832

ദർശിച്ചു കാമുകൻ ചൊന്നാനവളോടു

ഹൃദയപുഷ്പകാംഗനായിട്ടേവം:

“പ്രാണപ്രിയെ, വിടപോടിപ്പാൻ നിന്നെയോ

“കാണാൻ തരപ്പെടില്ലെന്നോത്തുഞാൻ. 836

“സന്തപിച്ചേൻപരം; മൂന്നു മണിക്കൂറു

“നാന്തമ്മിലുണ്ടാം വിരഹം മൂലം

“ആത്തിത്തീതനിൽ ദഹിക്കുന്നേൻ; നമ്മൾക്കു

“നിത്യവിയോഗം ഭവിച്ചെന്നുകിൽ, 840

“എന്താംചലം! അതുപോകട്ടെ ഞാനതു

“ചിന്തിപ്പാൻപോലുമേ ശക്തനല്ല

“വശസരം തന്നാൽ തടസ്സപ്പെടുമ്പതു-

“വാസനം വാസരായിശൻ പോയാൽ, 844

“ആമ്പൽവികസിച്ചാൽ, സാധിക്കാം, പോയ്ക്കരാം

“സാന്ദ്രതം മംഗളം, മംഗളം തെ.”

തനപിയും മംഗളം ചൊല്ലി; നടന്നവൻ

സുന്ദരിതൻ ഗാനം കേട്ടുകൊണ്ടെ. 848

അങ്ങിനെ മൂന്നുപേരും പാത്രം വെച്ചു

ഭംഗിയെഴുന്ന നഗരം വിട്ടു.

“ആരണി”യെന്ന പുഴയുടെ തീരത്ത്

തീരത്തു മധ്യയൊഴുകിപ്പോ.

352

മൗനം പൂർണ്ണമാക്കി ഹൃദിയിൽ വിധി

ഗർഭം പൂർണ്ണമാക്കി

വേഗത്തിലോടിത്തളമൊഴുകി

ഭേദം നിറയ്ക്കുന്ന സസ്യങ്ങളെ

356

ജീവനാൽ കീട്ടു രക്ഷിപ്പിച്ചുള്ളിൽ

ഭവിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുക

മോദിച്ചു തീരത്തു ശവശരണം

സദാ കളയുന്നു വിശിഖിതി.

860

പൂർണ്ണമാക്കി കൊണ്ടിരിക്കുക

കർമ്മനിവാരം നിവേദിക്കുന്നു.

ആരീന്ദ്രകയത്തിൽ ചെന്നെത്തിലാലുസൻ

മാറി കളാമംസരോദരം;

364

വെള്ളത്തിൽ ബിംബിച്ച മൂന്നുമുഖങ്ങളും

ഉള്ളത്തിലുള്ള വികാരത്തോടും;

കണ്ടു വിളിപ്പറവശപ്പെട്ടിട്ടു

രണ്ടെണ്ണം പാപപ്രതിബിംബം പോൽ,

368

കറമറുള്ള പ്രണയം നിറഞ്ഞുള്ള

മറ്റൊരു വിപ്രപ്രതിമ പോലെ.

അക്കരയുള്ളവനത്തിൽവധത്തിന്നു

തക്കോരുദിക്കിൽപ്രവേശിച്ചവർ,

372

കഷ്ടമവിടത്തിൽ ലാലസൻതന്നെയും

വെട്ടിവധിച്ചു, കഴിച്ചുമുടി.

കാട്ടിലവിടെപ്പൊലിഞ്ഞിതവൻതന്നും-

ത്തട്ടിലുടിച്ചപ്രണയദീപം!

376

ഇത്തരമുത്സൃതവൽക്കേമത്തിൽനിന്നുവേർ-

പെട്ടീടുംദേഹികൾസപസ്ഥരാകാ,

എന്നുപ്രതിശ്രിയക്കാരാമമാൻവർ

മന്നിൽനടന്നീടുമെന്നുണ്ടല്ലോ.

380

അക്കഥനില്ക്കട്ടെ, വെട്ടിയവായവർ

വെക്കും കഴുകിയശുദ്ധിപോക്കി.

ഘോരമകൊലപാതകംകൊണ്ടുഹൃത്തട്ടിൽ

ഭാരമവർണ്ണയത്രമാത്രം.

384

കാടകംവിട്ടവർഘോടകാരൂഢരാ-

യുദ്ധവേഗംചെന്നുവീടുപുകാർ.

വെങ്ങോട്ടെത്തു കളവവർ ചൊല്ലുമോ?

അങ്ങിനെ ചെയ്തവരെത്തു ചൊല്ലാ!

388

“വാണിഭകാരുമായ” ഭൂതത്തു രാജ്യത്തു

“കാണിയും വൈകാതെ പോകേണ്ടതായ”

“വന്നിതവനിങ്ങു വിശ്വാസയോഗ്യനാ-

“യന്ത്രിനില്പുന്നതരിയുമല്ലോ?”

392

ഇതഥാപാഞ്ഞിതു; സത്യനിരതരെ

യെത്രയെളുപ്പം ചതിച്ചീടുവാൻ!

4

- ഓ! കഷ്ടം! സാധവീമണി, സുകല്പത്താലെ
 നീ കണ്ണം ചേത്തോരു മംഗല്യത്തെ 396
 ദൂരെയ്ക്കിട്ടു വിധവെക്കു യോഗ്യമാം
 ചിരമുണ്ടെങ്കിൽ ധരിച്ചുകൊൾക.
 ഇന്നുനീകാണില്ലവനെ, നീ നാളെയും,
 പിന്നെനീൻ സന്താപനാളുകൾക്കും. 400
 സാധിപ്പാൻ മേലാത്തോരാനന്ദമോത്തവൾ
 ആധിമുഴുത്തു കരഞ്ഞുവാണാൾ.
 സന്താപവഹിയിലുൾത്തളിമാകവെ
 വെള്ളപൊന്തിടുന്നോരാവിയെല്ലാം 404
 ശോണിതം വാങ്ങിത്തണുത്തമിഴിതന്നിൽ
 കാണായി ബാഷ്പകണങ്ങളായി.
 ഭാനുമാനസ്സമിച്ഛേളവുമിങ്ങിനെ
 ദീനയായ് തന്നെ കഴിച്ചുകൂടും. 408
 പിന്നെ പ്രണയത്തിൻ സ്ഥാനത്തു, മാനസം
 തന്നിലെയാതന വന്നുചേരും.
 ഏകാകിനിയായനുഭവിച്ചീടുന്ന
 ശോകത്തെയാത്തേറെ ശോകിച്ചീടും. 412
 ആയതലോചന സായാഹ്നംതന്നിലും
 പ്രേയാസൻ രൂപത്തെക്കാണ്ണം കണ്ണിൽ;
 ബാഹുക്കൾ നീട്ടിയടുത്തീടും, കണ്ടതു
 മോഹമാണെന്നറിഞ്ഞുകൈ രണ്ടും 416

തെല്ലരികളുള്ള നന്മരം പുണവാൻ
 വല്ലരിനീട്ടം കൊടികൾപോലെ
 അംബരം താനവലംബമായ് നിന്നിടും
 സംഭ്രമമാനവരും നിശപസിക്കും.

420

“എങ്ങുവാണെങ്ങുവാൻ?” എന്നുവിരഹിണി
 തേങ്ങിത്തൻ മെത്തയിൽ വീണരുളും.

സ്വപ്നം മനുഷ്യനിൽ പ്രേമത്തോടോവും

ആപ്തകടുംബംപോൽ ചേരുമത്രെ.

424

കാമിതം സാധിപ്പാനുശിച്ചകാമിനി-

ക്കുമയം സ്വപ്നതമുലമുണ്ടായ്,

കാമകൻ തന്നോടു ചേരാനവസരം

കാമിച്ചതെല്ലവരും കേണുവാണു.

428

തെല്ലിടമത്രമീ സ്വപ്നതരിന്നു; പി-

ന്നല്ലലിൻ കരണം മാറിവന്നു.

ശ്രേഷ്ഠഗുണംചേർന്ന ചിത്തത്തിൽ, തൻപ്രാണ-

പ്രേഷുപ്രണയിക്കു സഞ്ചാരത്തിൽ

432

തഞ്ചാനിടയുള്ള ദുഃഖമോത്തോറും

തഞ്ചിത്തം കാഞ്ഞു സഹതാപത്താൽ.

ക്ഷേമദകാലം പ്രതീക്ഷിക്കും ഭൂമിയിൽ

ഹേമന്തംവന്നു തുടങ്ങുമുന്വ

436

കാലംവരണ്ടു ശരദതുതന്നിൽ, ഉ-

ഷേച്ഛം പടിഞ്ഞാറൻ കരറുവിശി.

ചാരുതരങ്ങളും ദാരുലതകളിൽ

ചേരും ദലങ്ങൾതൻ വണ്ണപോക്കി.

440

എന്നോതാം! എല്ലാം കൊഴിച്ചു, ചെടികളിൽ
ചിതുകളിച്ചു നശിപ്പിച്ചുപോൽ.

ആശങ്കലതന്റെ സെന്ററുസമ്പത്തും
ശേഷിയും സർവ്വവും അസ്തമിച്ചു.

444

വന്നില്ലകാമകനെന്നതു കാരണം
സുന്ദരിതന്റെ വില്പോചന ശ്രീ
സന്നമായ് തീർന്നു തന്റെ ചർകാണത്തെ
മന്നമാക്കിടാൻ ശ്രമിച്ചുമേന്മേൽ

448

“ഇന്നവനേതൊരു കരോഗാരത്തിലും”
ഒന്നുവെറു ചോദിക്കും കൂടക്കൂടെ.

വല്ലഭം കെട്ടുകഥയവരുണ്ടാക്കി-
ചെല്ലെല്ലമവൾക്കു സമാധാനമായ്.

452

മാവർപ്പമായവർപെണ്ണു തൊടുകത്തിൽ
ശവമായിട്ടുതാൻ വന്നുകൂടി-

വാവിട്ടുകേഴും സഹോദരിതന്നെ കി-
നാവിൽ ശവപടം മുടിക്കണ്ടു.

456

വേയും ചുടലയിൽനിന്നു പൊങ്ങിടുന്ന
“ധൂമത്തിൽപ്പെട്ടുപോലാകലരായ്”

പ്രാണേശനെന്നതു ഭവിച്ചെന്നറിയാതെ
കാണിയുടക്കഥ തേറിടാതെ

460

ക്ഷീണിച്ചവർക്കുധിപ്പുറധിയായ് തന്നുടെ
പ്രാണൻ നശിച്ചീടുമായിരുന്നു;

ആസന്നമൃത്യു യദൃച്ഛയാസേവിച്ചോ-

“മാസവമേതാൻ നിമിഷം തന്റെ”

464

ആയുസ്സുനീളാൻ സഹായിക്കുപോലെയാ-
ങ്ങായതമായൊരു സംഭവം താൻ.

5

വേലവാംഗി നല്ലൊക്കും, നിശമദ്ധ്യം
കാലം, ടിഗന്തമോ ശബ്ദമിനം, 468
കട്ടിലിൻപാശ്ചത്തിൽ നിന്നിട്ടൊരാളുണ്ട്
പൊട്ടിക്കരയുന്നു,—ലാലസൻ താൻ!

കല്ലാതന്നിൽ കിടക്കയാൽ തൻ കച
തല്പജം തൻ മോടിയില്ലാതായി, 472

കണ്ണത്തിൽ മണ്ണു നിറഞ്ഞു, നയനാംബു
ഗണ്ഡത്തിൽപാറും മണലിൽക്കൂടി
കാട്ടാവെന്നോണം വാന്നിതു, ശബ്ദത്തിൻ
സെതുമ്പം കേവലം അഷ്ടമായി. 476

ആശാകലമെന്നും കേട്ടാലും കേട്ടാലും

ലേശവും തൃപ്തിയടയാതുള്ള
നല്ലസ്വപ്നത്തിൽ താൻ ജീവിച്ചുകാലത്തു
ചൊല്ലിടാറുള്ള മുട്ടസ്വപ്നത്തിൽ 480

കാതുവാനോങ്ങിയതോരം വിഹലമായ്
കാതരനായതു സാഹസമായ്;

കമ്പിയഴഞ്ഞൊരു വീണയശക്തമായ്
കമ്പമാനുള്ള വിരലുകൊണ്ട് 484

അധപാവിൽ പാറും വിശന്നന്നം തെണ്ടുന്ന
വൃദ്ധരും ഭിഷകർ മീട്ടുന്നേരം;

- ഉണ്ടാം രവമെന്നുപോലെയാ പ്രേതത്തിൻ
കണ്ണത്തിൽ നിന്നൊച്ച പൊന്തിവന്നു 488
- ചൂട്ട കൂട്ടത്തിലെ മുറച്ചെടിക്കൂട്ടത്തിൽ
തട്ടിവരു മന്തിക്കാരറുപോലെ
- പഞ്ചഭൂതങ്ങളെപ്പോഴിഞ്ഞുനിഴൽമാത്രം
തഞ്ചുമക്കോലത്തിൻ കണ്ണ രണ്ടും 492
- സുന്ദരലത്തു സ്ഥിതരുടെന്ന നീർത്തുള്ളി
സുരകരങ്ങളാലെന്നുപോലെ
- പരരംപ്രണയദ്വുതിയാൽപ്രകാശിച്ചു
ദൂരീകരിച്ചു ഭയമവളിൽ. 496
- അക്കണ്ണിൽ കണ്ടിതുഭൂതകഥയവൾ
കൈവേസംശയംതീർന്നവന്നു
- ഭൂതാക്കൾ തങ്ങളുടെ വംശഗർവ്വംതന്നാൽ
ജ്ഞതമറംപാതകഭ്രാന്തിബുദ്ധി. 500
- കാടകം മാമവചനം കഴിതൻ ശരവകൾ
മുടിയിൽമാന്ദ്യമുഖാരതരം,
- ചെങ്കല്ലം വെങ്കല്ലമൊന്നുമില്ലാപെറ്റം
മഞ്ജുയുള്ള ശവകടീരം, 504
- എതുമറ്റത്തുരചയ്ക്കതെ വസ്ത്രത്തിൻ
പാതമോറങ്ങവൻ വീണെന്നതും,
- എല്ലാമേതനപിക്കുവെട്ടെന്നുടയമായ്
കൊല്ലക്കൊലയേറെ മുടിനില്ക്കും 508
- ഏവമവനോതി പ്രേരണേശ്വരി, തെച്ചി
“പൂവിൻചെടികളുണ്ടെന്തവയ്ക്ക

- “മീതെനമിച്ചുനിന്നീടുന്നു, കല്ലൊന്നെൻ
 “പാദത്തിൻമീതെ കിടന്നീടുന്നു. 512
 “മുറിനിന്നീടും മരങ്ങൾ പൊഴിക്കുന്നു
 “ചുറ്റുംമെ നിത്യം ദലഫലങ്ങൾ
 “ചാരത്തൊഴുകുന്നു വാഹിനി, തൻമുഖം
 “തീരത്തു മെയ്യുന്നോരോട്ടിൽകൂട്ടം 516
 “നിത്യംകരയും കരച്ചിലെൻ മൺമയ
 “മെത്തയിലെത്തുന്നു കേൾക്കുന്നുത്താൻ
 “ചെന്നു നീയെന്നുതെ തെച്ചിച്ചെട്ടികളിൽ
 “കന്നോരുബാഷ്പകണ്ഠപൊഴിച്ചാൽ 520
 “മണ്ണിന്നടിയിൽ കിടക്കുമെന്നിത്ത
 “വേണിൻസുഖമനുഭൂതമൊക്കും
 “മറുപലോകപരിധി വെടിഞ്ഞിട്ട
 “ഞാനൊ നിഴലായെന്നേകനായേൻ. 524
 “എന്നുമെന്നിക്കെൻ ചരമഗീതം പോലെ
 “തോന്നുന്നു മന്നിൽ മനുഷ്യശബ്ദം
 “ഉച്ചക്കു കാണുന്നു പാടത്തിലേക്കായി
 “മക്കികളുടും പറപ്പതു ഞാൻ. 528
 “അമ്പലം തന്നിൽനിന്നനപഥം സന്ധ്യയ്ക്ക
 “ങ്ങിമ്പമായ് പൊങ്ങുന്ന പാണികേൾപ്പ
 “തെല്ലും പരിചയമില്ലാതെ തോന്നുന്നി-
 “തെല്ലാം, എന്നല്ലലുമെറിടുന്നു. 532
 “കഷ്ടമെ കഷ്ടം! നീ എന്നിൽ നിന്നോരമി-
 “വിഷ്ണുപം തന്നിൽ വേർപെട്ടു നില്പു.

“അന്നു കഴിഞ്ഞതു മോത്തിട്ടനുണ്ടുഞാൻ
“ഇന്നുള്ളവസ്ഥയു മോത്തിട്ടനു. 536

“ഭ്രാന്തിനിടം പ്രേതലോകത്തിലുണ്ടെങ്കിൽ
“ഭ്രാന്തനായിത്തന്നെ തീന്നേനെ ഞാൻ.

“പാരിൽകഴിച്ച സുഖത്തിൻ രുചിയെല്ലാം
“തീരെ മറന്നു ഞാനെന്നുകിലും 540

“നിൻമുഖമേറാം വിളിപ്പട്ടു കാണുകയാൽ
“ധന്യനായ് തീരുന്നു ഞാനുമേറാം.”

ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതി ദുഃഖസമനപിതാ
മംഗളമോതി മറഞ്ഞിതവൻ. 544

അധ്വാനിച്ചേറാം പകലെല്ലാം ചെയ്തതു
മിഥ്യയായ് തീർന്നു പേർത്തുമോത്തും
പാതിരന്നേര മുറങ്ങാതെ കൺചിമ്മി
കാതരരായി കിടക്കുന്നേരം 548

അല്ലിൽ, പ്രകാശസ്ഫുലിംഗങ്ങൾ ചാഞ്ചാടി
ത്തുള്ളിക്കുളിപ്പതായ് തോന്നാറില്ലെ?

പ്രേതരൂപം മറഞ്ഞപ്പോളതുതന്നെ
കാതരാക്കിക്കു മനുഭവമായ്. 552

541-542-നായികയുടെ മുഖം വിളരി ചുണ്ടപ്പോലും, അതിന്നു കാർ
ണം അവർക്കു തന്നോടുള്ള പ്രേമമാണെന്നു ധരിക്കുകയും,
മുഖം വിളരി കപ്പിണിയും; രോഗം ബാധിച്ചു അവൾ മരി
ച്ചാൽ പ്രേതലോകത്തു ഒന്നിച്ചുവേണിരിക്കുമെന്നു അശി
ക്കകൊണ്ടു ആയിരുന്നു അവൻ “ധന്യനായിരിക്കുന്നു” എന്നു
പറഞ്ഞതു്.

കുരിങ്കിൽ ചുറ്റുമെങ്ങുമേ തീപ്പെരി

പാറിക്കുളിച്ചതു കണ്ടവളും

ആഞ്ഞയാം തനപിതൻ കണ്ണിൻ പൂർവ്വപാള

വീത്തു ഘനംകൂടി നോവുമ്പോൾ 556

നേരം പുലർന്നപ്പോൾ തവയ്ക്കു ഏവം

നേരമൊരാൾക്കും പുലരരുതെ

“ഹാ! ഹാ!” പറഞ്ഞിതവൾ ജീവിതമേവം

“പാപമയമെന്നറിഞ്ഞില്ലാ ഞാൻ 560

“വന്നാലും വന്നാലും മർത്ത്യനസന്താപം

“വന്നിടാമെന്നതേ യോത്തുളളൊൻ.

“ഏതോവിധി മർത്യക്ഷീയ്ക്കുന്നില്ലാളാൽ

“വിതകാരം സൗഭാഗ്യനീളാഗ്നിയെ 564

“അല്ലെങ്കിൽ മൃത്യുവണയം; ഏതാലേങ്കിൽ

“കില്ലില്ലാ മാപാപം കണ്ടിടൻ.

“ചോരപുറണ്ടിട്ടു സോദരന്മാരകെ

“കൂരകരവാളും മിന്നിടൻ 568

“പ്രേമനിധിയാകും ശ്രേതമേന്തിമൂലം

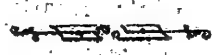
“പാപംപരിച്ചിതു ബാലയാം ഞാൻ.

“വന്നു കണ്ടിടം നിന്നൊരതിനായിപ്പോ

“ചുംബിക്കു മർദ്ദമൊത്തൊന്നേ 572

“സപാഗതം ചെല്ലും നിന്നു കണ്ടാൻ രാവില്ലെ

“പാനിലാണെങ്കിലും വേടിയാതെ?”

6

സ്മരണമിച്ഛ കിരണങ്ങൾ പ്രാപിച്ചു,
പാരിൽപ്രകാശം പരക്കുമ്പോൾ 576

നേരായമൊഴി മുറച്ചു കഴിഞ്ഞവൾ
ആരുമറിയാതെ കാട്ടിലെത്താൻ;
പാരിൽ പ്രിയകരമായിച്ചമഞ്ഞതെ
സ്മരണം മൺകട്ട കണ്ടെത്താനും, 580

അന്ത്യമായൊന്നൊരു താമസ പാടിട്ടു
കാന്തസുഖം കാന്തനേകവാൻ;-
ഒട്ടുമയം വേണം വെടിവരു
വീട്ടിലുള്ളൊരു തൻ ഭ്രാന്താക്കളും 584

ആരുമറിയാനിടയില്ലെന്നോത്തവൾ
ധീരയായ്, വൃദ്ധയാം ദാസിതന്നെ
കൂട്ടിത്തൂണയായി നേരെനടന്നയൊ
കാട്ടിൽ ശവക്കുഴി തെണ്ടിത്തെണ്ടി. 588

സാധുധാരണം അഭിതീരത്തിൽ ചുട്ടവെ
പോവതു മായവൾ ദാസിയോടായ്/
എന്തോലാവതും, മെല്ലവേ പിന്നെയൊ-
കാന്തരം ചുറ്റും സമീകിപ്പതും 592

പാക്കത്തി കൈയ്യിലെടുത്തു പിടിച്ചിട്ടു
മുത്തശ്ശിക്കായതു കാട്ടുവതും,
എല്ലാമെ കാണവിൻ; ദാസിയൊടുവിലാ-
മല്ലാക്കിയോടു പറഞ്ഞാലേവം:- 596

“എന്തൊരു ചെന്തിനിന്നതാംഗപ്പുവു

“വെന്തുനീറീടുന്നു പാവനാംഗി?

“ഇന്നോളമേറ്റം തൊഴിച്ചു കഴിഞ്ഞനി

“ഇന്നു മുദ്രസ്ഥിതം തുകണേന്തേ?”

600

സായാഹ്നമായപ്പോൾ കണ്ടുവർ ലാലസ

കായം കിടക്കും കുഴിസ്ഥലത്തെ

തെച്ചിച്ചെടിയുണ്ടൊരൊത്തു, കല്ലുണ്ടു

വെച്ചുനിലയിൽ മുത്തലക്കൽ

604

ഭൂവാസം വിട്ടുളളാർ ദീർഘമാം നിദ്ര

ഉദാവാസമാക്കും ശ്മശാനം തന്നിൽ

ചെമ്മേ നടെക്കുവേ നളിലെത്രുപേർ

നമ്മുടെ മാനസ ഭൂനാഗത്തെ

608

ചെങ്കല്ലും മണ്ണും തുളച്ചുതിന്നുള്ളിലെ

കങ്കാളും കാണാനായച്ചതുളള!

ക്രൂരനാം കാലനാലൊരാം വികൃതമായ്

ത്തീരാനിടവെന്നൊരംഗങ്ങളെ

612

ഭാവനയുൾ കണ്ടുവേദിച്ചു, സങ്കല്പ

ജീവനവകു കൊടുപ്പതുളളു

അത്തരം നമ്മുടെ ചിത്തവികാരവും

ഇത്തവ്വിലാശം കലക്കുള്ളതും

616

അന്തരമെത്ര! നമുക്കപ്പോഴുള്ളതു

സന്തോഷമായിട്ടു സാമ്യംകൊണ്ടു

പ്രത്യേകം പുത്തൻ മണൽ പൊന്തിനില്ക്കുന്നോ

ദൃസ്ഥലത്തൊന്നവൾ കണ്ണോടിച്ചു

620

ബിംബിച്ചു; മങ്ങിയരൂപം നാം ശുദ്ധമാം
 ഭരംബുവിൽകണ്ട ഗ്രഹിക്കുംപോലെ
 കറന്നോട്ടത്തിൽ ഗ്രഹിച്ചെന്നാമായതിൽ
 പരിനിന്നീടും രഹസ്യമല്ലാം. 624

പങ്കമയമകൊല ഭൂതതിൽ വെള്ള
 പ്പങ്കജംപോലെ പ്രശോഭിച്ചവരും
 ഉഷ്ണകോടപിന്നെക്കുഴിച്ചുതുടങ്ങിനാൾ
 വരക്കത്തികൊണ്ടേററം വേഗം, വേഗം 628
 ലുബ്ധൻനിധിയോളിപ്പിക്കുവാനിത്രമേൽ
 ബലപ്പെട്ടെങ്ങും കഴിച്ചതില്ല

കണ്ണില്ലാത്തൊരു കൈയ്യുറമൊലൊന്ന
 മണ്ണുപുറണ്ടുമുഖത്തെത്തായി. 632

സന്ദർശനംകൊണ്ടു ചിത്രപ്പണികളെ
 ചന്തത്തിൽ തീഞ്ഞൊരുമാലല്ലോ;
 അക്ഷണമായതെടുത്തിട്ടു ചുംബിച്ചു
 വക്ഷസ്സലത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. 636

ആറാലായ് പോരുന്ന പൈതലിൻമോദനം
 മററാനതകേണ്ടും ഓമൽസ്ഥലം
 പാറിക്കിടന്നുമാലിൻ നാവെല്ലാം
 പാറിയവെക്കുകുളുക്കുട്ടി. 640

ആസ്യത്തിൽപാറിവിയപ്പിൽപാറിടുന്ന
 കേൾത്തൈക്കത്തണ്ടുകൊണ്ടുനീക്കൻ
 തെല്ലു വിളംബിക്കാമപ്പോൾ, അല്ലാതെ
 നില്ലാതെകണ്ടു കഴിച്ചുതുടവു. 644

ദാസിയ്ക്കുകണ്ടുവിസ്മയത്തിനൊരു

ദാസിയായ് തീർന്നു മിഴിച്ചുനിന്നു.

ബാല, യബല, സുകുമാരികളെത്തോ

വേലനമോയീ ഖനനവേല!

648

കണ്ടുസഹതാപം പൂണ്ടവർതാനമം

കണ്ടുകഴിക്കുവാൻ മുട്ടുകുത്തി.

പാപം! മെലിഞ്ഞുകൾകൊണ്ടുവൃദ്ധന്മാർ

ആവുമ്പോൾ മണ്ണുവലിച്ചുനീക്കി.

652

ആശയോടായവരേഴുന്നാഴിക

വിശ്രമിക്കാതെ പരിശ്രമിച്ചു.

കണ്ടെത്തി! കണ്ടപ്പോൾ, മുഹൂർത്തിലും, കോപം

തീണ്ടിയില്ല, പേയ്യുമുണ്ടായില്ല.

656

കണ്ടാലാപ്പും യേവും വൃസനവും.

ഉണ്ടാക്കും കൗശലയെന്നോക്കിനോക്കി

എന്തിന്നുനില്പതധികം ശവക്കുഴി

ക്കുന്തികുന്തിലൈ? പോവിൻ, പോവിൻ.

660

വിണ്ടഹൃദയംപിളർന്നിട്ടൊരുണ്ടയായ്

കണ്ഠംനിറോധിക്കും കുഞ്ഞിതത്തെ

വേണ്ടും കരുണാരസംചേർത്തുകാപ്പുമാ-

യുണ്ടാക്കാൻ കെല്പിവന്നില്ലെന്നല്ല,

664

മൂലകാരൻപോലുമീഘട്ടംവണ്ണിപ്പാൻ

മേലാതന്നിക്കുന്നു, വിട്ടുതല്ലാ

അക്കാവൃത്തിന്റെ യടിസ്ഥാനമായൊരു

സുൽക്കുപ്തന്നിലിഞ്ച് ഭീമമാകും

668

കാഴ്ചയെ വണ്ണിച്ച ഭാഗത്തെ വായിച്ചി-
ട്ടാസപദിച്ചിട്ടുവാൻ ചൊല്ലിടുന്നു.

മോഹമുണ്ടെങ്കിലുമെന്തിന്നു പിന്നെയ -

സ്സാഹസത്തിന്നു ഞാൻ കോപ്പിടുന്നു. 672

കാളിതൻ വധഗുണത്തിൽ മുച്ചുകറഞ്ഞോർ
വാളിനാൽ ശീയം മുറിക്കുന്നവൻ;

ജീവിച്ചുകാലത്തെപ്പോലെ മരണത്തെ

പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടു കിടക്കുമ്പോഴും 676

ശ്രീമത്തായിടം വദനമാണിന്നിതു

ഭീമമാംഭാനവവ ആമല്ല.

പാപം ! പിണത്തിൻ തലയറുത്തിടുന്നു,

പ്രേമം പാഞ്ഞാൽ നാമെന്തു ചെയ്യാം 680

ശാശ്വതമാണു പ്രണയമതിനില്ലാ

നാശമെന്നല്ലേ കവികൾ ചൊൽവു.

മൃത്തികരിച്ച പ്രണയം മരിച്ചതു

സത്യമാണെന്നാലതിനെ യിതാ 684

ക്ഷീണിച്ചുവാടിയൊരാൾ സ്വാംശുജന്മാ ശ്രീ

കാണവിൻ, ചുംബിച്ചിടുന്നു സാധുപി!

ചുംബിച്ചുതീർന്നൊന്നു നിശ്ചയിച്ചാൻ, പ്രതി

ചുംബനം കിട്ടാഞ്ഞിട്ടെന്നു പോലെ. 688

നഷ്ടമായ പ്രേമത്തിൻ പാത്രമെന്നാലതു

ഭ്രഷ്ടമായില്ലതൻ ഹൃത്തിൽനിന്നും

- ഉൽക്കണ്ഠാപൂർവ്വം രഹസ്യമായത്ത്ല
വെക്കുമെടുത്തവർ വീടുപുക്കാർ. 692
- അന്തഃപുരത്തിലതാശാകളെക്കുള്ള
സ്വന്തമനർഘനിധിയായ്ത്തീൻ.
പങ്കുപുരണ്ടു കഴഞ്ഞകുചം, തങ്ക
കുങ്കിതംകൊണ്ടവർ ചികിച്ഛീകി. 696
- ആനനംചേൻ ചളികഴുകിടിനാർ
താനേ നയനാംബു തുകിത്തുകി.
പിന്നേയും പിന്നേയും ചുംബിച്ചും, ദീർഘമായ്
പിന്നേയും പിന്നേയും നിശ്ചസിച്ച്. 700
- അന്നു മുഴുവൻ കഴിച്ചവളോരവും
വിന്നയായാമുഖം നോക്കി നോക്കി.
ഉത്തര ഹിത്തസ്ഥാനത്തു സമുദ്ധമം
മേത്തരമായ പനിനീർ പുഷ്പം 704
- ഏല്പമായ് നന്നണം വീശി വിളങ്ങവേ
മെല്ലെയവയെ യദുത്തെടുത്തു
തെല്ലുജലംചേരും പാത്രത്തിലാക്കിട്ടു
കല്പത ചേൻവർ വാററി, വാററി, 708
- ശുദ്ധപനിനീരായ്തീർക്കുന്നു, നല്ലസു-
ഗന്ധമിയലുമാ നീരുപിനെ
പാരം പരന്നുള്ള പാത്രത്തിലാക്കിട്ടു
മാരുത സേവകു വെച്ചിടുന്നു. 712

ഏറെനാൾ ചെല്ലമ്പോൾ തൈലമാനീരിന്റെ
മീതെ പരന്നെങ്ങും കണ്ടീടുന്നു.

“അത്താ”ന്നായതു ലോകത്തിലില്ലപോ-

ലിത്ര സുഗന്ധമാനുള്ള വസ്തു.

716

അത്തൊടുത്തു തളിച്ചൊരുമലിൽ

ഭദ്രമായിട്ടുപൊതിഞ്ഞതല,

പൂച്ചട്ടിയൊന്നെടുത്തായതിൽ സാദരം

വെച്ചതു മണ്ണിട്ടു മൂടിപ്പിന്നെ

720

മണ്ണിൽ തുളുസിച്ചെടി നട്ടതിനെത്തൻ

കണ്ണനീർകൊണ്ടു നന്നെച്ചുപോന്നു.

തീരെ മരണവളുകാശം ഭൂമിയും

സ്മരണം താരങ്ങൾ താരശരണം

724

കുറ്റം വെയിലും മഴയുമറിഞ്ഞില്ലാ

ചുറ്റും നടക്കും കഥകളേയും.

ഏതു സമയ മുദിച്ചോ ദിവാകരൻ!

ഏതു സമയത്തിലസ്കമിച്ചൊ!

728

യോഗമഹാനിദ തന്നിൽ ലയിച്ചൊരു

യോഗിനിപോലെ മറന്നു സർവ്വം.

ഉജ്ജിൽ കിടക്കുന്ന സ്നേഹസ്വരൂപത്തെ

ഉജ്ജം ലയിച്ചു നിന്നുചൊണ്ടും

732

പൂച്ചട്ടിചക്കിന്മേൽ കൈമുട്ടു കത്തിത്തൻ

കൈത്തട്ടിൽ തുണെറി താങ്ങിക്കൊണ്ടും

കണ്ണനീരോലോലനിത്യം തുളുസിക്ക

മണ്ണിൽ നന്നവായി പാത്തുവാണാൾ.

736

ഇങ്ങിനെ നിത്യം നയനംബു ചെന്തു
ഭംഗികലൻ തഴച്ചുമാറി.

മറ്റു തുളസിയിലകളൊരാജ്യത്തിൽ
അത്ര സുഗന്ധം പെർഴിച്ചതിരും.

740

മർത്യശരീരം ദ്രവിച്ചു വളരായും
നിത്യവും കണ്ണനിർ പെള്ളുമായും
കിട്ടുകൊണ്ടേറെ ജീവചൈതന്യവും
പഷ്ടിയു മെച്ചടിക്കേറിവന്നു

744

ഭദ്രമായാശുകല വെച്ചടച്ചതൻ
സദ്രം പല്ലവമാനായൻ.

നന്മണം വീശീതു; സ്നേഹം കലരുമ്പോൾ
നന്മയായ് തീരാത്തതെന്തുവാൻ പോൽ!

748

നിർമ്മലമായൊരു ചിത്തത്തിലേറും
ഉണ്മയാംസ്നേഹം മുളച്ചുയന്നു,

യോഗികൾപോലും കൊതിക്കും സുഖത്തിൻ സം-

യോഗം പ്രതീക്ഷിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കേ,

752

സന്താപസാഗരം തന്നിൽ പതിച്ചിട്ടു

നീന്തിക്കഴങ്ങുവാൻ യോഗംവന്നു

കാമിനി. തൻകഥ കേട്ടാൽ കരയാത്തോർ

ഭ്രമിയിലെങ്ങാൻ ജനിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

756

ഇക്കഥ കേട്ടാകിൽ പാപികൾ പോലുമേ

ദുഷ്ടതയ്ക്കായിട്ടൊരുങ്ങുകില്ലാ;

അതുതപം കൊണ്ടു ഭൂവാസികൾക്കാകുമേ

അതുകമേകരുതെന്നു തന്നെ

760

നിശ്ചയിച്ചാദിത്രൻ ഉഷ്ണമയങ്ങളാം
 രശ്മികൾ പാരിലയ്ക്കയില്ലാ;
 പന്നഗജാലം വിഷത്തെ ജ്ജനിപ്പിക്കാ
 വന്യമൃഗങ്ങളും കൊന്നുതിന്നാ.

764

നായിക നമ്മുടെ ലോകം വെടിഞ്ഞിതാ

പോയിത്തുടങ്ങുന്നു മെല്ലെ മെല്ലെ,
 ആടുകടിച്ച ചെടിപാലവളിതാ,
 വാടിവരുന്നിതു നാളിൽ നാളിൽ
 മെല്ലെവെ വാടിനശിച്ചുകൊണ്ടീടട്ടെ.
 നുള്ളിക്കളയുവതെന്നിനയ്യാ!

768

കഷ്ടമതിന്നമവകാശം നാൽകില്ലാ

ദിഷ്ടരാഞ്ചേഷ്ടന്മാരെത്തുചെയ്യാം.

772

8

വഷംനില്പച്ചാലിറയിൽനിന്നെന്നപോൽ

അശ്രുജലംകണ്ണിന്നുറിയുററി

വീഴുന്നുതനപിക്കുനിത്യവുമായവൾ

കേഴുന്നുവെന്നവർ കണ്ടറിഞ്ഞു;

776

ബന്ധുക്കളെവരുമെന്തവൾതൻതാവ

ബന്ധമെന്നോത്തിട്ടു വിസ്മയിച്ചു.

പാരിൽപ്രസിദ്ധനാംവത്തകനേകുന്നു

ചേരംമഹിഷിയായ് ത്തീരേണ്ടവൾ

780

താരണ്യം ലാവണ്യമാദിഗുണങ്ങളെ

തീരെ നശിപ്പിച്ചുതെന്തിനയ്യാ!

- എന്നല്ല, തനപിതൃമുഖമിട്ടുവെച്ചുവെ
കണ്ണനീർകൊണ്ടു നന്നെക്കുന്നേനേ? 784
- ഹന്ത! ചെറുചെടി, ജാലംകൊണ്ടെന്നപോൽ
സന്തതംമുററിത്തഴെപ്പതെന്തെ?
ബാല്യം സുഗംഭവഴുതിലാക്കിത്തയ്ക്കൽ
ബാല്യംചിതലീലവിട്ടതെന്തെ? 788
- പ്രാണപ്രിയന്റെ വിരഹംമറന്നേവം
പ്രീണനംചെയ്തതെന്തിച്ചെടിയെ?
നിസ്സാരമാകുമതിനെയെന്തിത്രമേൽ
സന്ദേശംപോരുന്നു പുത്രിയെപ്പോൽ 792
- മേഘവിതിനെന്തെന്നേതുമറിയാതെ
ഭാരതാക്ഷരവിസ്മയഭ്രാന്തരായി.
എന്തിതിന്നുദേശം,മെന്തിതിന്നതമം-
നെന്നതുവന്നാലുമറിഞ്ഞീടേണം 796
- എന്നോർത്തളവം പാത്തുപാത്തങ്ങിനെ
നന്നെക്കഴങ്ങിക്കഴിച്ചാരവർ;
സ്നേഹംതാൻ മുത്തീകരിച്ചോരവരതന്റെ
സ്നേഹസർവ്വസ്വത്തിൻനിക്ഷേപത്തെ 800
- വിട്ടെങ്ങും പോകപതിചില്ലാ, പോയാലും
ചെട്ടെന്ന് മണ്ടിമടങ്ങിയെത്തും
തീർ തെങ്ങിപ്പോയ പറവകളുണ്ഡത്തിൽ
വീണ്ടും ചൊരുന്നിനായെത്തും പോലെ. 804
- ദുർല്ലഭമായിതു ക്ഷേത്രസന്ദർശനം
ദുർല്ലഭമായവരുകാമാവാവും

- ഘാമകരംകൊണ്ടു പൂച്ചട്ടിച്ചുറിഞ്ഞൻ
കൊമളപ്പൂമുഖം താഴ്ത്തിക്കൊണ്ടും 808
കുന്തളമാന്ദ്യത്തിൽ വന്നടിഞ്ഞായതിൽ
സന്തപ്തബാഷ്പ മരിച്ചരിച്ചും
ഊഴം മുറിയാതടയിരുന്നീടുന്ന
കോഴിയെപ്പോലെററം ക്ഷാന്തയായും 812
കാവലിരിക്കു മവളേയും വഞ്ചിച്ച
പാവമെ! ശാന്തമെ! ചട്ടികുട്ടാർ!
ചട്ടിയെടുത്തു രഹസ്വമായ് സോദരർ
വെട്ടിപ്പെളിച്ചതിൽ നോക്കി വേഗം; 816
കെട്ടടിഞ്ഞൊരം വികൃതമായ്തണ്ടുളളോ-
രത്തല ലാലസൻ തന്റെ തെന്നായ്
കണ്ടനിമിഷം ധരിച്ചുവെക്കപ്പോ-
ളുണ്ടായഭീതിയിന്നെന്തു ചൊല്ലാം! 820
പ്രീതിക്കു കാരണ മേകുതന്ത്രന
ഭീതിക്കു കാരണമാകുന്നല്ലോ!
ചിത്തവികാരമെന്നല്ലാതെ ലോകത്തിൽ
ചീത്തയും നല്ലതുമില്ലതന്നെ 824
ശ്രീരമായുളളൊരു പാതകം തന്നുടെ
ശ്രീരമായുളളൊരു ശിക്ഷയപ്പോൾ
പെട്ടെന്നവക്കു ഭൂതമാപ്പ് രാജ്യവും
വിട്ടവരെങ്ങാനു മോടിപ്പോയാർ 828
പാവത്തിൻ രക്തം തലയിൽ വഹിച്ചിട്ട-
പ്പാപികൾ പോയപാടെങ്ങോ പോയാർ

- തന്റെ ധനവും, ശരീരവും, സൗന്ദര്യം
തന്റെ ഗുണങ്ങളും ജീവൻപോലും, 832
ചേർന്നൊരമൃത്യു നിധിയായിട്ടേകമാത്
ത്തിന്നൊരു പശുവെക്കണാഞ്ഞപ്പോൾ
സാധപീമണിക്കു ഭവിച്ചൊരവസ്ഥയെ
സാധ്യമല്ലതും വിവരിക്കുവാൻ 836
“ആരുവാനാരുവാ നെന്നുടെ പൂച്ചട്ടി
ചോരണംചെയ്തു” തെന്നെല്ലാരോടും
ചോദിച്ചുകൊണ്ടുനടന്നുതുടങ്ങിനാൾ
രോദിച്ചുഭ്രാന്തയെപ്പോലെയെങ്ങും. 840
ആരുവാനാരുവാനെന്നവൾചോദിക്കേ
ആരുവാനാരുവാനെന്നുതന്നെ,
മറൊരാലികേൾക്കുമവളുതിന്നുത്തരം
മറൊന്നുമെങ്ങുമെ കേട്ടതില്ലാ. 844
ഊണമുറക്കും വെടിഞ്ഞവളിങ്ങിനെ
കേണുനടന്നുമരിച്ചുപോയി.
ദുഃഖിക്കുവേണ്ടൊരും, സാധപീമണിയുടെ
ദുഃഖത്തിന്നെല്ലാമുരുതിവന്നു. 848
പ്രേതലോകത്തിലവളേയുംപാത്തേറാം
കാതരനായിട്ടിരിക്കുന്നവൻ
വേദംകളഞ്ഞിതാ! സ്വാഗതംചൊല്ലുന്നു,
മോദമോടാശ്ശേഷംചെയ്തിടുന്നു. 852
ദുഷ്ടതയില്ലാത്തുയ്യുമില്ലേതും
വെട്ടിക്കൊലചെയ്യും വാപികളും.

ചെമ്പുതൂണുചൊന്നതും ചിന്തിച്ചതുമിങ്ങു
 കൈതവമില്ലാത്തതെന്നമൂലം
 മാറ്റമവിടെസുഗമമായ് തീർന്നവർ
 സ്വപ്നസുഖങ്ങളുഭവിച്ചാർ.

856

